

RAPORT Z DZIAŁAŃ PAŃSTWOWEJ INSPEKCJI SANITARNEJ
w ZAKRESIE ZDROWIA PUBLICZNEGO
za 2025 ROK

**Powiatowa Stacja
Sanitarno - Epidemiologiczna**

ul. mjr. Grzybowskiego 7 , 32-500 Chrzanów
tel./fax: 32 623 24 07

e-mail: psse.chrzanow@sanepid.gov.pl
adres do e-doręczeń: **AE:PL-56195-27040-HRBGH-27**

Spis treści

OCENA SYTUACJI EPIDEMIOLOGICZNEJ	3
OCENA STANU SANITARNEGO W OBSZARZE NADZORU HIGIENY KOMUNALNEJ.....	7
NADZÓR HIGIENY PRACY.....	19
Narażenie na czynniki szkodliwe	19
Nadzór nad warunkami higieny pracy i sanitarno - higienicznymi.....	21
Nadzór nad warunkami wprowadzania do obrotu substancji i mieszanin chemicznych oraz produktów biobójczych	22
Nadzór w zakresie produkcji i wprowadzania do obrotu kosmetyków.....	23
Nadzór w zakresie przeciwdziałania produkcji i wprowadzania do obrotu środków zastępczych....	23
Choroby zawodowe.....	23
ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY	25
NADZÓR SANITARNY NAD OBIEKTAMI ŻYWNOŚCIOWO-ŻYWIENIOWYMI	26
SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA W SZKOŁACH I W PLACÓWKACH OŚWIATOWO-WYCHOWAWCZYCH	32
Stan sanitarno-techniczny placówek oświatowo-wychowawczych	32
Ocena warunków do utrzymania higieny osobistej dzieci i młodzieży	33
Ocena dostosowania mebli szkolnych i przedszkolnych do wymagań ergonomii	33
Możliwość pozostawienia podręczników przez uczniów w szkołach.....	34
Higiena procesów nauczania (rozkłady zajęć).....	34
Żywnienie dzieci i młodzieży w szkołach	34
LABORATORIUM-PUNKT PRZYJMOWANIA PRÓBEK	41

OCENA SYTUACJI EPIDEMIOLOGICZNEJ

I. Sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób zakaźnych i zatruc

W sprawozdaniu rocznym MZ - 56 o zachorowaniach na choroby zakaźne, zakażeniach i zatruciach wg definicji przypadku wykazano 4768 chorób zakaźnych (2024 r. - 4335), w tym COVID - 19 - 784 przypadki potwierdzone badaniami oraz 36 przypadków zgłoszonych na podstawie objawów klinicznych (2024 r. - 927 potwierdzone/84 możliwe). Zarejestrowano 1131 podejrzenia chorób. W oparciu o przesłane podejrzenia/ zgłoszenia chorób zakaźnych i zakażeń przeprowadzono 860 dochodzeń epidemiologicznych (w 2024 r.- 1955).

W roku 2025 podobnie jak w roku ubiegłym najwięcej osób zachorowało na grypę - podmioty lecznicze zgłosiły 1961 zachorowań (2024 -1382). Z powodu grypy hospitalizowano 75 chorych (2024 r. - 72). Na grypę najwięcej osób zachorowało podobnie jak w roku ubiegłym w gminie Chrzanów - 733 osoby (2024 r. - 573), natomiast najmniej w gminie Babice - 201 osób (2024 r. - 112). W 2025 r. PSSE w Chrzanowie nadal uczestniczyła w programie nadzoru nad grypą SENTINEL realizowanego przez Zakład Badania Wirusów Grypy Krajowego Ośrodka ds. Grypy Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego PZH - Państwowy Instytut Badawczy. Najlepszym sposobem zapobiegania zachorowaniu na grypę są szczepienia przeciw grypie, którym można się poddać w przychodni lub w aptece. Aktualnie szczepionka jest bezpłatna dla osób powyżej 65 roku życia i dla dzieci do lat 18, dla pozostałych osób szczepionka jest refundowana w 50%. W 2025 r. trzykrotnie więcej niż w roku ubiegłym wystąpiło zachorowań wywołanych wirusem RSV - zachorowało 341 osób (w 2024 r. - 110). Najczęściej chorowały dzieci do 6 lat – zachorowało 193 dzieci. Najwięcej osób zachorowało w gminie Chrzanów - 156 (2024 r. - 57), natomiast najmniej w gminie Babice – 27 (2024 r. - 4). Podobnie jak w przypadku grypy, zakażeniu wirusem RSV można zapobiegać poprzez szczepienia, które są nieodpłatne dla osób powyżej 65 roku życia i dla kobiet w ciąży między 24 a 36 tygodniem. Osoby w wieku 60–64 lata mogą otrzymać szczepionkę z 50% odpłatnością. Szczepienia są szczególnie zalecane osobom starszym z chorobami przewlekłymi np. serca, płuc, cukrzycą. Szczepionka przeciw RSV ma na celu ochronę przed ciężkim przebiegiem zakażenia.

Spośród chorób zakaźnych wieku dziecięcego, podobnie jak w roku ubiegłym, zarejestrowano najwięcej przypadków zachorowania na ospę wietrzną tj. 527 (2024 r. - 567). Najczęściej chorowały dzieci w wieku 3 - 6 lat. Najwięcej osób zachorowało w gminie Trzebinia - 192, tak samo jak w roku poprzednim (2024 r. - 187), najmniej w gminie Alwernia – 22 (2024 r. – najmniej Libiąż - 51). W porównaniu z rokiem ubiegłym zarejestrowano prawie czterokrotny spadek chorych na płonicę - otrzymano zgłoszenia 71 chorych (2024 r. - 265). Najwięcej chorych, podobnie jak w roku ubiegłym, zarejestrowano w gminie Chrzanów - 29 (2024 r. - 94), natomiast najmniej w gminie Babice - 3 (2024 r. - 14). Od czasu wprowadzenia szczepienia przeciwko śwince rocznie rejestruje się pojedyncze zachorowania; w 2025 r. na świnkę zachorowały 2 osoby (2024 r. - 3). W roku sprawozdawczym zarejestrowano 15 przypadków krztuśca (2024 r. -162). Najwięcej chorych zgłoszono z gminy Chrzanów - 6 (2024 r. - 55). W 2025 r. nie zarejestrowano żadnego zachorowania na odrę (2024 r. - 1) oraz podobnie jak w 2024 r. nie zarejestrowano żadnego zgłoszenia podejrzenia ostrego porażenia wiotkiego u dzieci od 0 do 14 lat.

W 2025 r. zarejestrowano 16 przypadków (w tym 1 przypadek prawdopodobny) zatrucia pokarmowego wywołanego pałeczkami Salmonella (2024 r. - 24). Opracowano 2 ogniska rodzinne (2024 r. - 2). W roku sprawozdawczym otrzymano zgłoszenia bakteryjnych zakażeń jelitowych wywołanych przez Clostridium difficile - 66 (2024 r. - 78), Campylobacter - 5 (2024 r. - 1). Zakażenia jelitowe wywołane przez Clostridium difficile najczęściej występowały u osób powyżej 80 lat. Zakażenia wirusowe przewodu pokarmowego wywołane były najczęściej przez rotawirusy - 18 (2024 r. - 24), norowirusy - 49 (2024 r. - 14). W 2025 r. zarejestrowano 14 przypadków lambliozy (2024 r. - 7). Nie zarejestrowano przypadków zachorowania na dur brzuszny i dur rzekomy.

W 2025 roku zarejestrowano 299 przypadków boreliozy z Lyme (2024 r. - 184). Podobnie jak w roku ubiegłym najwięcej osób zachorowało z gminy Chrzanów - 117 (2024 r. - 60) i Trzebinia - 89 (2024 r. - 60), najmniej w gminie Alwernia - 18 (2024 r. - 8). Zgodnie z definicją przypadku na potrzeby nadzoru epidemiologicznego wszystkie zachorowania boreliozy wykazano jako postać skórą, gdzie objawem był rumień wędrujący (2024 r. - 184). W meldunkach wykazano 8 przypadków wirusowego zapalenia opon mózgowych (2024 r. - 9), w tym 6 przypadków kleszczowego zapalenia mózgu (2024 r. - 5). W zakresie zakażeń hepatotropowych w 2025 r. zgłoszono 16 chorych na przewlekłą postać WZW typu C (2024 r. - 13) oraz 5 przypadków zachorowania na przewlekłą postać WZW typu B (2024 r. - 5). Osoby zakażone HCV, jak i osoby z najbliższego otoczenia zakażonych HBV, kierowano zgodnie z obowiązującym w 2025 r. programem szczepień ochronnych na bezpłatne szczepienia p/ WZW typu B - skierowano 30 osób. Zarejestrowano 23 nosicieli wirusa WZW typu C (2024 r. - 22) oraz 22 wirusa WZW typu B (2024 r. - 31). W 2025 r. tak jak w 2024 nie zarejestrowano zachorowania na WZW typu A.

W roku sprawozdawczym przeprowadzono 159 dochodzeń epidemiologicznych u osób pokąsanych przez zwierzęta (2024 r. - 175). W 9 przypadkach pokąsania miały miejsce za granicą Polski. 94 osoby były pokąsane przez psy (2024 r. - 123), 55 przez koty (2024 r. - 42), szczura - 1 (2024 r. - 3), lisy - 3 (2024 r. - 2), wiewiórkę - 1 (2024 r. - 2), mysz - 1 (2024 r. - 2), małpę - 1 (2024 r. - 2), nietoperza - 1 (2024 r. - 0), dzika - 1 (2024 r. - 1). W 99 przypadkach osoby były pokąsane przez zwierzęta znane (2024 r. - 124), w tym 35 osób pokąsały zwierzęta własne. W 2025 r. zgłoszono 1 przypadek listeriozy (2024 r. - 3).

W 2025 r. zarejestrowano 24 chorych na gruźlicę (2024 r. - 8). Zachorowania w zdecydowanej większości przebiegały pod postacią gruźlicy płuc - 21, natomiast w 1 przypadku - przebiegała pod postacią gruźlicy wewnątrzpiersiowych węzłów chłonnych, 1 - limfadenopatii, 1 - gruźlicy kości i stawów. Zachorowania wystąpiły w gminie Chrzanów - 9, Trzebinia - 7, Libiąż - 5, Alwernia - 3. Z powodu gruźlicy zmarły 3 osoby. Nie zarejestrowano kiły (2024 r. - 3), rzeżączki (2024 r. - 1) i nowych zachorowań na AIDS (2024 r. - 1). Zarejestrowano 1 nowy przypadek zakażenia HIV (2024 r. - 0) i chlamydii (2024 r. - 0). W 2025 r. zarejestrowano 15 zgonów z powodu choroby zakaźnej (2024 r. - 18). W 6 przypadkach przyczyną zgonu była grypa, 3 zgonów - gruźlica, w tym 1 zgon wystąpił z powodu gruźlicy kości i stawów, 2 zgony wystąpiły w przypadku zapalenia jelita cienkiego i grubego wywołane przez Clostridium Difficile, 1 - HIV, 1 - posocznica wywołana przez Listeria monocytogenes, 1 - posocznica wywołana przez Streptococcus pneumoniae, 1 - posocznica wywołana przez paciorkowce z grupy A.

Podsumowanie:

Ogólną sytuację epidemiologiczną większości chorób zakaźnych na terenie powiatu chrzanowskiego można określić jako względnie stabilną. Zapadalność na większość chorób zakaźnych kształtowała się na poziomie niższym (płonica, krztusiec, zakażenie Clostridium difficile i pałeczkami Salmonella) lub zbliżonym do roku poprzedniego (ospa wietrzna, biegunka i zapalenie żołądkowo jelitowe o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu, WZW typu C, WZW typu B, nagminne zapalenie przyusznic) oraz nieznacznie wyższym (gruźlica). Stabilna sytuacja ma związek z szeroko pojętą profilaktyką, a w szczególności z szczepieniami ochronnymi. Podobnie jak w latach wcześniejszych najwięcej osób zachorowało na grypę, pomimo szerokiej dostępności do szczepień p/grypie. Największy wzrost zachorowań w 2025 r. dotyczył boreliozy. Znaczna ilość przypadków boreliozy, wynika zarówno z częstszego występowania choroby, jak i z częstszego jej rozpoznawania w związku z większą dostępnością diagnostyki laboratoryjnej. Sporym odsetkiem wykazywane są pokąsania przez zwierzęta zarówno znane, jak i nieznanne.

II. Stan sanitarny nadzorowanych podmiotów leczniczych

W 2025 roku w rejestrze nadzorowanych obiektów znajdowało się 245 obiektów, w tym:

- 4 szpitale, w tym 2 szpitale jednodniowe,
- 63 przychodnie i ośrodki zdrowia,
- 2 zakłady opiekuńczo – lecznicze,
- 71 niezabiegowe praktyki lekarskie,
- 23 zabiegowe indywidualne praktyki lekarskie,
- 54 indywidualnych i 1 grupowa praktyka lekarzy dentyków,
- 8 punktów poboru materiału do badań,
- 13 rehabilitacji poza oddziałami szpitalnymi,
- 5 praktyk pielęgniarek i położnych,
- 1 punkt opatrunkowy przy kopalni.

W 2025 r. w nadzorowanych obiektach zaplanowano przeprowadzenie 215 kontroli (2024 r. - 198), natomiast przeprowadzono 178 kontroli planowanych (2024 r. - 190) w zakresie przestrzegania reżimu przeciwepidemicznego, stosowania procedur sanitarno-higienicznych, przeprowadzania kontroli wewnętrznej w zakresie działań zapobiegających zakażeniom, właściwej dezynfekcji i sterylizacji narzędzi i sprzętu, postępowania z bielizną brudną i czystą oraz postępowanie z odpadami medycznymi. Przeprowadzono 15 kontroli nieplanowanych (2024 r. - 22) w tym kontroli tematycznych - 7, sprawdzających - 6 i interwencyjnych - 2. Nieprawidłowości stwierdzono podczas 5 kontroli.

III. Nadzór nad wykonawstwem szczepień ochronnych obowiązkowych

Nadzór nad realizacją szczepień ochronnych jest jednym z zadań Sekcji Nadzoru Epidemiologii. Nadzór realizowany jest poprzez kontrole funkcjonujących punktów szczepień, zgłoszonych przez świadczeniodawców. Co roku świadczeniodawcy przesyłają do PPIS w Chrzanowie tzw. karty świadczeniodawcy, gdzie opisują lokalizację i wyposażenie punktu szczepień, kwalifikacje personelu realizującego szczepienia ochronne, liczbę dzieci zadeklarowanych do świadczeniodawcy oraz numer umowy zawartej z Oddziałem NFZ na świadczenie usług medycznych w zakresie

szczepień ochronnych, która uprawnia do zamówienia i odbioru z magazynu szczepionek PSSE w Chrzanowie preparatów szczepionkowych refundowanych z budżetu państwa.

W 2025 r. w nadzorze znajdowało się 39 punktów szczepień (2024 r. - 39), z których skontrolowano 37 (2024 r. - 39).

Realizacja szczepień ochronnych obowiązkowych

W 2025 r. w punktach szczepień nadzorowano w ramach realizacji obowiązkowych szczepień ochronnych 20 512 kart uodpornienia dzieci i młodzieży do lat 19 (2024 r. – 20 491). Na 31 grudnia 2025 r. świadczeniodawcy raportowali w sprawozdaniach 537 rodziców/opiekunów prawnych dzieci (2024 r. – 272), którzy nie realizowali obowiązku szczepień ochronnych u 666 dzieci (2024 r. - 349). Odroczenia stałe od szczepień wykazano u 74 dzieci, natomiast odroczenia czasowe u 225 dzieci. W związku z narastającym problemem osób uchylających się od szczepień ochronnych nadal prowadzono działania, mające wyjaśnić przyczynę nierealizowania szczepień ochronnych u poszczególnych dzieci. W wyniku prowadzonych postępowań skierowano do Wojewody 14 wniosków wraz z tytułem wykonawczym o ukaranie rodziców nierealizujących szczepień u dzieci (2024 r.- 4). W wyniku prowadzonych działań zaszczepiono 9 dzieci (2024 r. - 31 dzieci), rodzice 11 dzieci dostarczyli do właściwego punktu szczepień zaświadczenia o odroczeniu stałym/czasowym ze szczepień oraz 17 dzieci zostało skierowanych do poradni konsultacyjnych. Od wielu lat wpływ na decyzję rodziców/opiekunów prawnych o zaniechaniu szczepień ochronnych u dzieci mają ruchy antyszczepionkowe, które takim osobom zapewniają wsparcie prawne. W 2025 r., podobnie jak rok wcześniej, najwięcej problemów z realizacją szczepień ochronnych obowiązkowych personel medyczny zgłaszał u dzieci w 6 roku życia, a także młodzieży w 19 roku życia. Należy podkreślić, że zdecydowana większość rodziców/opiekunów prawnych dzieci oraz młodzież pełnoletnia zadeklarowana do świadczeniodawców na terenie powiatu chrzanowskiego, realizowała obowiązki w zakresie szczepień. Należy zwrócić uwagę na fakt zakupu przez rodziców/opiekunów prawnych dzieci preparatów szczepionkowych wysoko skojarzonych do szczepień obowiązkowych u dzieci w 1 i 2 roku życia (nawet ok 70%). Dużą grupę stanowili również rodzice, którzy finansowali zakup szczepionek w ramach szczepień dodatkowych, tzw. dobrowolnych zalecanych, co było udokumentowane w kartach uodpornienia dzieci. W 2025 r. lekarze poprzez systemy teleinformatyczne lub na formularzach papierowych zgłosili 10 niepożądanych odczynów poszczepiennych (2024 r. - 8), wszystkie o kategorii „łagodne” (2024 r. – 7 łagodne; 1 poważny).

Powszechny spis kart uodpornienia

W 2025 r. na polecenie GIS przeprowadzono dwa etapy powszechnego spisu kart uodpornienia. Przeprowadzono 58 kontroli nieplanowanych. Spis kart w pierwszym etapie przeprowadzono w 29 punktach szczepień ochronnych, w których spisowi podlegało 20 659 kart uodpornienia, natomiast w drugim etapie w 28 punktach szczepień sprawdzaniem objęto 2626 kart.

Realizacja programu szczepień przeciw HPV

W 2025 r. nadal realizowano szczepienia zalecane (nieobowiązkowe) przeciw wirusowi brodawczaka ludzkiego, u dziewcząt i chłopców w grupach wiekowych od 9 lat do 14 lat szczepieniami objęto 7448 dzieci. Szczepienia realizowano w poradniach podstawowej opieki zdrowotnej i w szkołach. W szkołach szczepienia realizowały 4 podmioty

lecznicze tj. Centrum Medyczne Igamed, Sp. Komandytowa w Chrzanowie, ZLA Sp. z o.o. w Chrzanowie, Centrum Medyczne Diabet S.C. w Chrzanowie, Elvita NZOZ Trzebinia, GZLA Elvita w Libiążu. Na terenie powiatu chrzanowskiego w ramach programu, szczepienia przeciw HPV w szkołach i poradniach podstawowej opieki zdrowotnej zaszczepiono na dzień 31.12.2025 r. uprawnionych 19,6% dzieci (2024 r. - 9,5%).

Szczepienia kobiet ciężarnych przeciw krztuścowi

Na terenie Polski od 15 października 2024 r. prowadzone są bezpłatne szczepienia zalecane przeciw krztuścowi u kobiet ciężarnych między 27 a 36 tygodniem ciąży preparatem Boostrix, w schemacie jednodawkowym. Kobiety w ciąży mogą skorzystać ze szczepień w przychodniach w ramach podstawowej opieki zdrowotnej (POZ). Szczepienie chroni przed zachorowaniem kobietę zarówno w ciąży, jak i po porodzie oraz noworodka przed zachorowaniem i hospitalizacją w pierwszych miesiącach życia. Szczepienie nie wymaga skierowania. O kwalifikacji do szczepienia każdorazowo decydował lekarz POZ. W 2025 r. zaszczepiono 81 kobiet (w 2024 r. w okresie od wprowadzenia szczepień do 31 grudnia 2024 r. zaszczepiono 58 kobiet).

Jako istotne zdarzenia w roku 2025 w powiecie chrzanowskim należy odnotować wzrost odsetka zaszczepionych dzieci przeciw HPV: na dzień 31.12.2025 r. uprawnionych 19,6% dzieci, gdzie w roku 2024 było to 9,5%. Należy sądzić, że wpływ na to mogły mieć prowadzone akcje i kampanie informacyjne oraz edukacja prowadzona podczas kontroli w jednostkach oświaty. Dodatkowo, wskazać należy, że prowadzone spisy kart uodpornienia mogły wpłynąć na uzupełnienie brakujących szczepień u dzieci i młodzieży – wg informacji przekazanej przez personel medyczny podmiotów leczniczych

OCENA STANU SANITARNEGO W OBSZARZE NADZORU HIGIENY KOMUNALNEJ

Nadzór nad obiektami użyteczności publicznej realizowany był w oparciu o Plan działań statutowych i priorytetowych wyznaczonych przez Głównego Inspektora Sanitarnego na rok 2025. Kontrole planowane realizowano zgodnie z opracowanym harmonogramem kontroli obiektów użyteczności publicznej, niezależnie od których przeprowadzono kontrole pozaplanowe: interwencyjne, tematyczne na wnioski stron oraz kontrole sprawdzające wynikające z bieżących potrzeb.

Niezależnie od nadzoru nad obiektami użyteczności publicznej i warunkami środowiska prowadzono także monitoring i nadzór nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, jakością wody w pływalniach i kąpieliskach oraz nadzór nad jakością ciepłej wody użytkowej.

Pobór i transport próbek realizowany był przez pracowników Sekcji Nadzoru Higieny Komunalnej, natomiast badania wody wykonywane były w zintegrowanej sieci laboratoriów badawczych województwa małopolskiego.

Ogólne wyniki nadzoru sanitarnego nad obiektami użyteczności publicznej będącymi w ewidencji Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Chrzanowi – Sekcja Nadzoru Higieny Komunalnej:

▪ ilość obiektów w ewidencji na dzień 31.12.2025 r.

- 592

▪ ilość kontroli wykonanych ogółem	- 334 w tym
- kontrole planowe (po weryfikacji planu kontroli)	- 244
- kontrole pozaplanowe	- 90 w tym - ekshumacje, przewóz

1. Woda do spożycia:

Mieszkańcy powiatu chrzanowskiego posiadali pełne zaopatrzenie w wodę dostarczaną z wodociągów zbiorowego zaopatrzenia w wodę obsługiwanych przez 3 przedsiębiorstwa wodociągowo- kanalizacyjne oraz spółkę wodną. Podmioty te zarządzały 16 urządzeniami wodociągowymi – systemami wodociągowymi, obejmującymi 17 stref zaopatrzenia.

Na terenie powiatu chrzanowskiego powszechne zaopatrzenie w wodę przeznaczoną do spożycia nie uległo istotnym zmianom.

Dodatkowo, 8 podmiotów prowadzących działalności gospodarcze korzystało z indywidualnych ujęć własnych, zaopatrujących wyłącznie obiekty zakładów pracy, z wyjątkiem indywidualnego ujęcia Elektrownia Siersza w Trzebini, z którego woda stanowiła dodatkowe zasilanie dla wodociągu publicznego Trzebini do września 2025 r.

W roku 2025 nie włączono do nadzoru nowych ujęć publicznych i indywidualnych.

Dane liczbowe:

- 1) liczba urządzeń dostarczających wodę - 24, w tym: wodociągów zbiorowego zaopatrzenia – 16 oraz innych podmiotów dostarczających wodę – 8,
- 2) liczba studni/źródeł publicznych - 2, nie nadzorowane w roku 2025,
- 3) liczba skontrolowanych wodociągów (w zakresie jakości wody) – 16 oraz innych podmiotów zaopatrujących w wodę – 8,

Postępowania/decyzje dot. braku przydatności wody do spożycia - 5 przypadków:

- indywidualne ujęcie wody Regulice studnia BP, Regulice, ul. Tenczyńska 1 - wartości przekroczeń parametrycznych w punkcie zgodności – bakterie grupy coli wsk. 1986 NPL/100ml, ogólna liczba bakterii w 22°C po 72h – wsk. >300 jtk/1ml.

W okresie braku przydatności wody do spożycia zapewniono wodę zastępczą, konfekcjonowana. Brak możliwości spożywania wody z ww. indywidualnego ujęcia trwał 8 dni.

- wodociąg sieciowy Regulice - wartość przekroczenia parametrycznego w punkcie zgodności – Regulice, al. Jana Pawła II 10 – bakterie grupy coli wsk. 14 NPL/100ml.

W okresie braku przydatności wody do spożycia zapewniono wodę zastępczą (beczkowozy) oraz wodę konfekcjonowaną. Brak możliwości spożywania wody z wodociągu trwał 2 dni.

- wodociąg sieciowy Kwaczała – Rozkochów - wartość przekroczenia parametrycznego w punkcie zgodności – Kwaczała, ul. Jana Pawła II 2 – bakterie grupy coli wsk. 11 NPL/100ml.

Wydano 2 decyzje merytoryczne stwierdzające brak przydatności wody do spożycia w obszarach:

- zasilanych przez wodociąg na terenie gminy Alwernia oraz
- zasilanych w wodę na terenach gmin Babice i Chrzanów.

W okresie braku przydatności wody do spożycia zapewniono wodę zastępczą (beczkowozą) oraz wodę konfekcjonowaną. Brak możliwości spożywania wody z wodociągu, poza punktem zgodności Kwaczała, ul. Jana Pawła II 2, Szkoła Podstawowa trwał 2 dni. Brak przydatności wody do spożycia w ww. Szkole Podstawowej wynosił 6 dni.

Postępowania/decyzje dot. warunkowej przydatności do spożycia – 7 przypadków:

- indywidualne ujęcie wody Hurtownia Drobiu KOKO w Dulowej, ul. Witosa 4 – wartości przekroczeń parametrycznych: siarczany – 314mg/l, twardość – 633mg CaCO³/l, zapach – nieprawidłowy.

Wobec powyższego, po uwzględnieniu informacji podmiotu o zaplanowanych działaniach naprawczych wydano decyzję o warunkowej przydatności wody do spożycia z ujęcia Dulowa KOKO do dnia 27 lutego 2026 r.

- indywidualne ujęcie wody Berger Bau”, Luszowice, ul. Wodzińska 55 – w punkcie zgodności stwierdzono nieprawidłową zmianę w zakresie ogólnej liczby mikroorganizmów w 22⁰C po 72h wsk. 960 jtk/1 ml.

Na skutek stwierdzonych niezgodności, na wniosek podmiotu zaopiniowano wyroby i materiały użyte do modernizacji instalacji uzdatniania wody na terenie indywidualnego ujęcia wody „Berger Bau”, Luszowice, ul. Wodzińska 55, w szczególności przy zastosowaniu procesu odwróconej osmozy. Dodatkowo wymieniono promiennik w lampie UV. W tym zakresie wydano 1 decyzję płatniczą.

- indywidualne ujęcie wody studnia Babice EMM Industry w Babicach, ul. 3 Maja 39 – w punkcie zgodności stwierdzono nieprawidłowe stężenie jonów wodorowych pH – 6,2. Przeprowadzone działania naprawcze (montaż złoża dolomitowego regulującego odczyn wody) doprowadziły do poprawy jakości wody w ww. zakresie, co potwierdzono w wyniku badania w ramach kontroli wewnętrznej oraz oznaczeń pH, wykonanych podczas kontroli sprawdzającej.

- wodociąg publiczny Trzebinia, wartość przekroczenia parametrycznego w punkcie zgodności Myślachowice, ul. Trzebińska/ ul. Górna, źródł - bakterie grupy coli wsk. 3 NPL/100 ml.

- indywidualne ujęcie wody Regulice, studnia BP” w Regulicach, ul. Tenczyńska 1 – przekroczenie parametryczne stwierdzono w wyniku kontroli urzędowej w punkcie zgodności: sala sprzedaży, zlew po lewej stronie – chlorki 331mg/l, co potwierdzono także w wyniku kontroli wewnętrznej- chlorki 295mg/l.

- indywidualne ujęcie wody Regulice, studnia BP” w Regulicach, ul. Tenczyńska 1 – przekroczenie parametryczne stwierdzono w wyniku kontroli urzędowej w punkcie zgodności – bakterie grupy coli – wsk. 8jtk/100ml. W wyniku badań kontrolnych przeprowadzonych w ramach kontroli urzędowej oraz kontroli wewnętrznej potwierdzono poprawę jakości wody w zakresie bakterii grupy coli. Decyzja została wykonana.

- indywidualne ujęcie wody Regulice, studnia BP” w Regulicach, ul. Tenczyńska 1 – przekroczenie parametryczne stwierdzono w wyniku kontroli urzędowej w punkcie zgodności – ogólna liczba mikroorganizmów w temperaturze $22\pm 2^{\circ}\text{C}$ po $68\pm 4\text{h}$ – wsk. 480 jtk/1ml. W wyniku badań kontrolnych przeprowadzonych w ramach kontroli urzędowej oraz kontroli wewnętrznej potwierdzono poprawę jakości wody w zakresie bakterii grupy coli. Decyzja została wykonana.

Postępowania i decyzje umarzające wydane po niezwłocznym uzyskaniu poprawy jakości wody, przed wydaniem decyzji nakazowych – 5 postępowań

- indywidualne ujęcie wody Zakładu Górniczego Janina w Libiążu, wartość przekroczenia stwierdzonego w wyniku kontroli urzędowej: żelazo ogólne $434\mu\text{g/l}$. Wszczęto postępowanie administracyjne, a po przeprowadzeniu działań naprawczych przez zarządcę.

- wodociąg publiczny Babice - Potroście, wartość przekroczenia parametrycznego w punkcie zgodności - Jankowice, ul. Staszica 5 – mętność 5,3 NTU - przekroczenie stwierdzono w wyniku kontroli urzędowej. Wszczęto postępowanie administracyjne w czasie, którego zarządca wodociągu przeprowadził działania wyjaśniające i naprawcze oraz wykonał doraźne kontrole wewnętrzne w punktach zgodności wodociągu.

- wodociąg publiczny Brodła, wartości przekroczeń parametrycznych w punkcie zgodności Brodła, ul. Edukacyjna 1, - mętność 2,84 NTU oraz barwa 21 mg Pt/l.

- wodociąg publiczny Chrzanów, wartość przekroczenia parametrycznego w punkcie zgodności w Gromcu, ul. Husarska 2,- żelazo $219\mu\text{g/l}$.

- indywidualne ujęcie wody Hurtownia Drobiu KOKO w Dulowej, punkt zgodności, wartości przekroczeń parametrycznych: bakterie grupy coli wsk. 3jtk/100ml, ogólna liczba mikroorganizmów w temperaturze $22\pm 2^{\circ}\text{C}$ po $68\pm 4\text{h}$ – wsk. 290 jtk/1 ml.

Jak wynika z powyższego zestawienia stwierdzone nieprawidłowości i zmiany jakości wody miały charakter lokalny, ograniczony do punktów zgodności, a przeprowadzone przez zarządców urządzeń działania naprawcze doprowadziły do poprawy jakości wody. Przekroczenia dotyczyły parametrów wskaźnikowych, których przekroczenia nie miały trwałego charakteru i bezpośredniego wpływu na zdrowie ludzi.

Przekroczenia ujęte w tabeli 2, których nie uwzględniono powyżej, wynikały z badań kontroli wewnętrznych wykonanych po awariach, wstrzymaniu dostaw i budowie/rozbudowie instalacji. Sprawozdania z tych badań przekazywano łącznie ze sprawozdaniami z badań kontrolnych, które nie wykazywały trwałości przekroczeń parametrycznych.

Tabela 1 - wykonanie badań wody przeznaczonej do spożycia przez PPIS w Chrzanowie

Wykonanie planu kontroli jakości wody Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Chrzanowie w 2025r. Powiat chrzanowski.										
LP	Nazwa wodociągu	Prod. wody na dzień 31.12.2025r.	Grupa A	Grupa A	Grupa B	Grupa B	Inne badania	Kwestionowane	Ocena obiektu- jakości wody na	Kwestionowane parametry
			plan	wykonanie	plan	wykonanie				
I zbiorowe zaopatrzenie w wodę										
1	Chrzanów	9735	20	20	4	4	0	1	pozytywna	1 -żelazo-219 µg/l
2	Trzebinia	5989	10	10	2	2	1	1	pozytywna	1 - bakterie grupy coli - 3 NPL/100ml
3	Bolecin - Piąza	1285	8	8	1	1	0	0	pozytywna	
4	Psary	692	4	4	1	1	0	0	pozytywna	
5	Płoki	233	3	3	1	1	0	0	pozytywna	
6	Lgota	84	2	2	1	1	0	0	pozytywna	
7	Babice Potroście	1097	8	8	1	1	4	2	pozytywna	2 - mętność 5,3 NTU, 1,4 NTU
8	Zagórze Bukowica	1,1	2	2	1	1	0	0	pozytywna	
9	Kwaczała - Rozkochów	230	4	4	1	1	4	1	pozytywna	1 - bakterie grupy coli - 11 NPL/100ml
10	Regulice	305	4	4	1	1	2	1	pozytywna	1 - bakterie grupy coli - 14 NPL/100ml
11	Alwernia	422	4	4	1	1	0	0	pozytywna	
12	Brodła	885	4	4	1	1	1	0	pozytywna	
13	Grojec	161	4	4	1	1	0	0	pozytywna	
14	Poreba Żegoty	159	4	4	1	1	0	0	pozytywna	
15	Okleśna - Źródła	93	4	4	1	1	0	0		
16	Czyżówka	55	2	2	1	1	0	0	pozytywna	
II indywidualne zaopatrzenie w wodę										
1	Bektronia Siersza SA	180	3	3	1	1	0	0	pozytywna	
2	Alventa S.A.	38	2	2	1	1	0	0	pozytywna	
3	ZG Janina Libiąż	915	4	4	1	1	0	1	pozytywna	1 - żelazo 434 µg/l
4	Zakłady Mięsne Unimięś	265	4	4	1	1	0	0	pozytywna	
5	BergerBau Chrzanów	1,8	2	2	1	1	1	1	pozytywna	1 ogólna liczba mikroorganizmów 960 jtk/ 1ml
6	Studnia Babice	0,4	2	2	1	1	0	0	pozytywna	
7	Studnia BP Regulice	0,8	2	2	1	1	8	9	pozytywna	7 - chlorki 331 mg/l; 331 mg/l; 327 mg/l; 327 mg/l; 327 mg/l; 330 mg/l; 323 mg/l; 1 - bakterie grupy coli 8 jtk/ 100ml; 1 - ogólna liczba mikroorganizmów 480 jtk/ 1ml
8	KOKO Dulowa	225,5	4	4	1	1	1	3	warunkowa przydatność do 27.02.2026r.	1 - bakterie grupy coli 3 jtk/ 100 ml; 1 - ogólna liczba mikroorganizmów 290 jtk/ 1ml; 1 - siarczany 314 mg/l; 2 - twardość ogólna 633 mg/l; 589 mg/l; 2- zapach - nieprawidłowy
OGÓLEM			110	110	28	28	22	20		
III studnie publiczne:										
1	Psary kapliczka	-	0	0	0	0	0	0	brak	
2	Mętków-las	-	0	0	0	0	0	0	brak	
IV Inna woda										
	Regulice źródło triasowe						3	3	brak przydatności	woda nie przydatna do spożycia, 1 - enterokoki kałowe - 12 jtk/ 100 ml; 2 - bakterie grupy coli 22 NPL/100ml; 36 NPL/100 ml
OGÓLEM			0	0	0	0	0	0		
RAZEM			110	110	28	28	25	23		

2. Miejsca rekreacji wodnej: kąpieliska / miejsca okazjonalnie wykorzystywane do kąpeli

W 2025 roku w sezonie letnim na terenie powiatu funkcjonowały 2 kąpieliska - Balaton i Chechło - plaża, utworzone po podjęciu uchwały Rady Gminy Trzebinia, pomimo uzyskania negatywnej opinii Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Chrzanowie (brak pełnej i aktualnej dokumentacji dołączonej wniosku, zgodnej z ustawą Prawo wodne). W ramach nadzoru pozytywnie zaopiniowano harmonogram badań wody zaplanowanych do wykonania w ramach kontroli wewnętrznej organizatora, które były realizowane na bieżąco. W rejonie sprawozdawczym nie opiniowano i nie tworzone miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpeli.

Zgodnie z planem badań PPIS w Chrzanowie przeprowadził 2 planowane urzędowe kontrole jakości wody w czynnych kąpieliskach przed rozpoczęciem sezonu (Balaton i Chechło- plaża) oraz 5 badań dodatkowych w związku ze stwierdzanymi zanieczyszczeniami mikrobiologicznymi wody w kąpielisku Chechło – plaża. W badaniach urzędowych nie stwierdzano przekroczeń parametrów mikrobiologicznych i innych zanieczyszczeń.

W wyniku kontroli wewnętrznych jakości wody w kąpieliskach Organizator przeprowadził ogółem 8 badań planowanych oraz 5 badań dodatkowych wynikających z pobrania pierwszych próbek przez laboratorium nie posiadające zatwierdzenia właściwego PPIS w zakresie wykonywania badań jakości wody w kąpieliskach (2 badania) oraz związanych

ze stwierdzonym skażeniem mikrobiologicznym wody w kąpielisku Chechło – plaża (3 badania).

W badaniach tych 4- krotnie stwierdzano skażenie mikrobiologiczne wody w kąpielisku Chechło – plaża:

- 1) pobór próbki planowej dnia 15 lipca 2025 r. – **decyzja**- brak przydatności wody do kąpeli z uwagi na obecność *Escherichia coli* w ilości 2000 jtk/100 ml,
- 2) pobór próbki doraźnej dnia 21 lipca 2025 r. –*Escherichia coli* – wsk. 1600 jtk/100 ml, Enterokoki kałowe– wsk. 500 jtk/100 ml,
- 3) pobór próbki doraźnej dnia 24 lipca 2025 r. - *Escherichia coli* – wsk. 6500 jtk/100 ml, Enterokoki kałowe – wsk. 790 jtk/100 ml,
- 4) pobór próbki planowej dnia 5 sierpnia 2025 r. – **decyzja**- brak przydatności wody do kąpeli z uwagi na obecność bakterii *Escherichia coli* w ilości 1200 jtk/100 ml.

Wobec stwierdzonych nieprawidłowości PPIS w Chrzanowie wydał 2 decyzje stwierdzające brak przydatności wody w kąpielisku Chechło-plaża do kąpeli, nakazujące: oznakowanie zamkniętego kąpieliska stosownie do sytuacji, rozpowszechnienie informacji o zakazie kąpeli za pomocą środków masowego przekazu oraz ustalenie przyczyny zanieczyszczenia wody. Po potwierdzeniu zgodności parametrów mikrobiologicznych z wymaganiami ww. decyzje zostały wygaszone, a woda została oceniona jako przydatna do kąpeli. W trakcie prowadzonych badań jakości wody ustalono, że przekroczenia parametrów mikrobiologicznych nie miały charakteru krótkotrwałych zanieczyszczeń, a łączy czas braku przydatności wody do kąpeli w kąpielisku Chechło – plaża wynosił 15 dni, w ciągu sezonu kąpielowego wyznaczonego przez Organizatora na 73 dni.

Ogółem, w odniesieniu do obu kąpielisk wydano 15 bieżących ocen jakości wody, w tym 13 stwierdzających przydatność wody do kąpeli, 2 oceny potwierdzające brak przydatności wody do kąpeli w czasie objętym zakazem kąpeli oraz 2 decyzje administracyjne stwierdzające brak przydatności wody do kąpeli. Ponadto, po zakończeniu sezonu wydano 2 oceny sezonowe dla obu kąpielisk, które przekazano organizatorowi oraz Państwowemu Gospodarstwu Wodnemu Wody Polskie.

W 2025 roku dokonano kolejnej klasyfikacji jakości wody w kąpielisku Balaton oraz pierwszej klasyfikacji jakości wody w kąpielisku Chechło – plaża. W wyniku klasyfikacji przeprowadzonej zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 17 stycznia 2019 r. w sprawie nadzoru nad jakością wody w kąpielisku i miejscu okazjonalnie wykorzystywanym do kąpeli (Dz.U. z 2019 r., poz. 255) woda w obu kąpieliskach została sklasyfikowana jako niedostateczna.

Podczas 2 zaplanowanych kontroli bazy sanitarno-technicznej plaż i ośrodków rekreacyjnych zorganizowanych przy ww. miejscach rekreacji wodnej nie stwierdzono nieprawidłowości.

Podsumowanie:

- 1) liczba miejsc wykorzystywanych okazjonalnie do kąpeli – 0 oraz liczba kąpielisk - 2
- 2) liczba pobranych próbek wody (PIS, KW) – 7/13
- 3) liczba przeprowadzonych kontroli sanitarnych ww. obiektach - 2
- 4) liczba wydanych ocen o przydatności/braku przydatności wody do kąpeli/decyzji – 13/2/2
- 5) przekroczenia parametryczne:
  - a) kąpielisko Balaton - brak

b) kąpielisko Chechło – plaża – obecność Escherichia coli, Enterokoki kałowe – jak opisano wyżej.

Tabela 1 – Wykonanie badań przez PIS w Chrzanowie

	Kąpieliska	plan	wykonanie	Inne badania	Kwestionowane	Klasyfikacja	Uwagi
1	Chechło	0	0				nieczynne, zamknięte
2	Balaton	1	1	0	0	niedostateczna	ocena bieżąca pozytywna, brak przekroczeń
3	Chechło - Plaża	1	1	5	0	niedostateczna	ocena bieżąca pozytywna na zakończenie sezonu, przy uwzględnieniu wyników ostatnich badań wody
OGÓLEM		2	2	5	0		

Tabela 2 – Wykonanie badań przez organizatora

Lp.	Kąpieliska	plan	wykonanie	Inne badania	Kwestionowane	Klasyfikacja	Uwagi
1	Chechło	0	0	0	0	zlikwidowane	
2	Balaton	4	4	1	0	niedostateczna	ocena bieżąca pozytywna, brak przekroczeń
3	Chechło- plaża	4	4	4	4	niedostateczna	Escherichia coli – wsk. 2000jtk/ 100ml, Escherichia coli – wsk. 1600jtk/ 100ml, Escherichia coli w wsk. 6500jtk/ 100ml, Escherichia coli – wsk. 1200jtk/ 100ml; Enterokoki kałowe - wsk. 500 jtk/ 100ml, Enterokoki kałowe - wsk. 790 jtk/ 100ml; ocena bieżąca pozytywna na zakończenie sezonu, przy uwzględnieniu wyników ostatnich badań wody
OGÓLEM		8	8	5	4		

3. Pływalnie:

W roku 2025 w ewidencji tej grupy obiektów ujęto 5 obiektów pływalni, w tym 3 obiekty pływalni krytych i 2 obiekty sezonowe, otwarte. W obiektach tych zaplanowano i wykonano 3 kontrole kompleksowe, w tym 1 w obiekcie sezonowym. W wyniku kontroli warunków sanitarno – technicznych nie stwierdzono nieprawidłowości.

W 2025 r. wydano 5 zbiorczych ocen rocznych za rok 2024, w wyniku których 1 obiekt MOR-S Basen letni w Libiążu nie odpowiadał wymaganiom z uwagi na trwałość przekroczeń parametrycznych i brak skutecznych działań naprawczych, a pozostałe 4 - odpowiadały wymaganiom z nieprawidłowościami. Oceny zbiorcze za rok 2025 wydane zostaną do 31 marca 2026 r. – zgodnie z obowiązującym rozporządzeniem MZ.

W ramach kontroli urzędowych wykonano zaplanowane badania jakości wody we wszystkich pływalniach w zakresie wynikającym z rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. w sprawie wymagań jakim powinna odpowiadać woda na pływalni (Dz.U. z 2022r.poz. 1230).

Wobec stwierdzonych przekroczeń parametrycznych wydano 1 decyzję nakazową w odniesieniu do obiektu sezonowego MOR-S Basen letni w Libiążu oraz 6 decyzji wynikających z KPA (umarzających postępowania). Postępowania dotyczyły wszystkich nadzorowanych pływalni w związku z przekroczeniami parametrycznymi:

- 1) MOR-S Basen letni w Libiążu,
- 2) Kryta Pływalnia w Chrzanowie,
- 3) Park Wodny w Libiążu,
- 4) Kryta Pływalnia Aqua Planet w Trzebini,
- 5) Basen letni Chrzanów Kąty.

Wyniki nadzoru urzędowego i kontroli wewnętrznych nad jakością wody ujęto w tabelach 1 i 2 – poniżej.

Podsumowanie:

- 1) liczba pływalni w ewidencji – 5 z podziałem na pływalnie kryte, odkryte oraz mieszane – 3/2/0
- 2) liczba obiektów niespełniających definicji pływalni (oraz liczba przeprowadzonych kontroli - 0
- 3) liczba skontrolowanych pływalni oraz liczba obiektów ze stwierdzonymi uchybieniami – 3/0
- 4) liczba pobranych próbek wody na pływalniach – 62 w ramach kontroli urzędowych oraz 669 w ramach kontroli wewnętrznych; liczba próbek, w których stwierdzono przekroczenia wraz ze wskazaniem liczby obiektów - 14 przekroczeń w 5 obiektach w wyniku kontroli urzędowych oraz 8 przekroczeń w wyniku kontroli wewnętrznych; ogółem przekroczenia stwierdzono we wszystkich nadzorowanych obiektach
- 5) liczba wydanych ocen rocznych pływalni – 5 z podziałem na pływalnie odpowiadające – 4 obiekty i nieodpowiadające wymaganiom – 1 - Basen letni Libiąskiego Centrum Kultury w Libiążu wraz z wodnym placem zabaw z uwagi na występowanie przekroczeń parametrycznych jakości wody przez większą część sezonu kąpielowego 2025 r. W pozostałych obiektach jakość wody oceniono pozytywnie z uchybieniami (nieprawidłowościami), uwzględniając obecność krótkoterminowych przekroczeń parametrycznych, w tym przekroczeń parametrów oznaczanych dobowo w wyniku kontroli wewnętrznych.
- 6) liczba wydanych decyzji administracyjnych (nakazujących, płatniczych) wydanych w związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami sanitarnohigienicznymi bądź technicznymi - 0
- 7) liczba decyzji administracyjnych wydanych w związku z niewłaściwą jakością wody - nakazujących/ płatniczych – 1/5, w tym 1 nakazowa na podstawie badań kontroli wewnętrznej, 6 umarzających postępowania, w tym 5 na skutek kontroli PPIS, 5 decyzji płatniczych wynikających z kontroli urzędowych.

Tabela 1 – Wykonanie badań przez PIS w Chrzanowie

Pływalnie		plan	wykonanie	Inne badania	Kwestionowane	Ocena	Przekroczenia parametryczne
KRYTE							
1	Chrzanów Kryta Pływalnia, ul. Mydlana 20	16	16	0	4	pozytywna z nieprawidłowościami	2 - mętność 0,45 NTU; 0,39 NTU; 1-ogólna liczba mikroorganizmów 41 jtk/1 ml; 2-chloroform 0,082mg/l, 0,042 mg/l
2	Trzebinia Aqua Planet Trzebinia, ul. Rafinerijna 10A	11	11	0	2	pozytywna z nieprawidłowościami	2 - ogólna liczba mikroorganizmów 220 jtk/1 ml; 27 jtk/1 ml
3	Park Wodny w Libiążu ul. Jana Pawła II 8	15	15	0	1	pozytywna z nieprawidłowościami	1 - Legionella Sp. w cyrkulacji 110 jtk/100ml
ODKRYTE		plan	wykonanie				
4	Basen letni z brodzikiem do zabaw dziecięcych, Libiąż ul. Piłsudskiego 10	5	5	0	2	pozytywna z nieprawidłowościami	2 - chloroform 0,050 mg/l, 0,045 mg/l; 1 - mętność 0,41 NTU
5	Basen letni Kąty, Chrzanów, ul. Leśna 2c	15	15	0	5	pozytywna z nieprawidłowościami	2-mętność 1,2NTU; 0,42NTU; 5 - chloroform 0,036mg/l; 0,065mg/l; 0,045 mg/l; 0,034mg/l; 0,064mg/l
OGÓLEM		62	62	0	14		

Tabela 2 - Wykonanie badań przez zarządców pływalni

Lp.	Pływalnie	plan	wykonanie	Inne badania	Kwestionowane	Ocena	Przekroczenia parametryczne
KRYTE							
1	Chrzanów Kryta Pływalnia, ul. Mydlana 20	232	225	0	0	pozytywna z nieprawidłowościami	
2	Trzebinia Aqua Planet Trzebinia, ul. Rafinerijna 10A	146	146	0	0	pozytywna z nieprawidłowościami	
3	Kryta Pływalnia w Libiążu, ul. Jana Pawła II 8	220	220	1	0	pozytywna z nieprawidłowościami	
ODKRYTE							
4	Basen letni z brodzikiem do zabaw dziecięcych, Libiąż ul. Piłsudskiego 10	29	29	2	8	pozytywna z nieprawidłowościami	8 - chloroform: 0,092mg/l;0,091 mg/l;0,093mg/l;0,094mg/l;0,067 mg/l;0,078mg/l;0,61 mg/l;0,061 mg/l
5	Basen Letni Chrzanów - Kąty, ul. Leśna 2c	49	49	0	0	pozytywna z nieprawidłowościami	
OGÓŁEM		676	669	3	8		

4. Legionella:

Badania ciepłej wody użytkowej PPIS w Chrzanowie wykonywał w oparciu o plan poboru próbek wody na rok 2025. Niezależnie od kontroli urzędowych przyjmowano i oceniano sprawozdania z kontroli wewnętrznych ciepłej wody użytkowej zarządców obiektów ujętych w § 18 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz.U. z 2017 r. poz. 2294) tj. zarządców podmiotów wykonujących działalność leczniczą w rodzaju stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne, właścicieli lub zarządców budynków zamieszkania zbiorowego oraz budynków użyteczności publicznej, w których w trakcie ich użytkowania wytwarzany jest aerozol wodno-powietrzny.

5. Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej objętych nadzorem

Ustępy publiczne i ogólnodostępne

W 2025 r. ewidencjonowano ogółem 12 ustępów, w tym 7 ogólnodostępnych, zlokalizowanych w obiektach użyteczności publicznej i 5 o charakterze publicznym, utrzymywanych w ramach zadań własnych gmin. W ramach zaplanowanych kontroli skontrolowano 3 ustępy publiczne i 4 ogólnodostępne, w których przeprowadzono ogółem 7 kontroli, w tym 1 kontrolę interwencyjną, w wyniku której nie stwierdzono nieprawidłowości, a obiekt nie objęty nadzorem włączono do ewidencji. Wydano zalecenia pokontrolne dotyczące stałego udostępniania toalety klientom obiektu handlowego, uzupełnienia pomieszczenia w materiały sanitarne, opracowania instrukcji higienicznej przedłożenia protokołu kontroli wentylacji – 2 obiekty, co zostało wykonane.

Placówki pomocy społecznej zapewniające całodobową opiekę. Inne jednostki organizacyjne pomocy społecznej.

Noclegownia dla Bezdomnych Mężczyzn.

W tej grupie obiektów w roku 2025 ujmowano 5 placówek zapewniających całodobową opiekę, 1 dom pomocy społecznej prowadzony przez Powiat Chrzanowski, 1 noclegownię dla bezdomnych mężczyzn, a także 3 obiekty dziennego pobytu oraz pomocy psychologiczno-prawnej, oferujące opiekę doraźną dla osób ze środowisk ubogich i patologicznych.

W ww. obiektach zaplanowano i wykonano łącznie 7 kontroli kompleksowych, oraz 1 kontrolę sprawdzającą.

Wyniki nadzoru urzędowego i kontroli wewnętrznych nad jakością ciepłej wody użytkowej ujęto w pkt. 4 niniejszego opracowania.

Baza noclegowa

Pod nadzorem sanitarnym w roku 2025 znajdowały się 3 obiekty skategoryzowane: 2 hotele*** w Chrzanowie oraz Trzebini oraz 1 motel* w Młoszowej. W tej grupie zaplanowano i przeprowadzono 3 kontrole, w wyniku których nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ponadto, w ewidencji obiektów noclegowych (turyistycznych i pracowniczych) ujęto 31 obiektów, w tym agroturystyczne.

W tej grupie obiektów zaplanowano wykonanie 20 kontroli kompleksowych, z których wykonano 17 – 3 obiekty zostały zlikwidowane lub nie funkcjonują w zakresie usług publicznych, ponadto przeprowadzono 1 kontrolę sprawdzającą usunięcie nieprawidłowości stwierdzonych w roku 2024. Warunki sanitarno-techniczne skontrolowanych obiektów nie budziły zastrzeżeń.

Wyniki nadzoru urzędowego i kontroli wewnętrznych nad jakością ciepłej wody użytkowej ujęto w pkt. 4 niniejszego opracowania.

Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, tatuażu i odnowy biologicznej oraz wykonujące więcej niż 1 usługę

W 2025 r. nadzorem objęto ogółem 355 obiektów, w tym 133 zakładów fryzjerskich, 169 gabinetów kosmetycznych, 20 zakładów wykonujących więcej niż 1 usługę, 12 gabinetów tatuażu, 18 gabinetów odnowy biologicznej i 3 solaria funkcjonujące samodzielnie.

W odniesieniu do tych obiektów zaplanowano 165 kontroli. Wykonano ogółem 204 kontrole, w tym kontrole sprawdzające, tematyczne i interwencyjne.

Dworce, transport publiczny

Pod nadzorem pozostawały 2 obiekty stacjonarne związane z obsługą podróżnych, w których zaplanowano i wykonano 1 kontrolę kompleksową oraz przeprowadzono dodatkowo 2 kontrole doraźne.

W ewidencji podmiotów obsługujących transport publiczny, po weryfikacji w organach rejestrowych danych dot. przewoźników, ujęto 17 podmiotów. W tej grupie zaplanowano 6 kontrole, z których wykonano 5 (1 z wytypowanych podmiotów nie świadczył usług na terenie powiatu chrzanowskiego), nie stwierdzono nieprawidłowości. Wydano zalecenie dotyczące wprowadzenia zapisów dotyczących zabiegów higienicznych w pojazdach.

Pralnie

Pod nadzorem pozostają 4 obiekty pralni, w tym 2 świadczące usługi na szpitali (1 pralnia piorąca bieliznę szpitalną i hotelową oraz punkt dystrybucji bielizny w Szpitalu Powiatowym w Chrzanowie), 1 obiekt piorący wyłącznie bieliznę hotelową i z zakładów pracy oraz 1 pralnia publiczna. W obiektach tych zaplanowano i wykonano 1 kontrolę kompleksową, nie stwierdzając nieprawidłowości, nie wydano zaleceń.

Obiekty sportowe

W grupie obiektów sportowych w 2025 r. ewidencjonowano 26 obiektów (1 obiekt nowy), w których zaplanowano i wykonano 4 kontrole planowane, nie stwierdzając nieprawidłowości. W 5 obiektach wydano zalecenia pokontrolne dotyczące wykonywania badań ciepłej wody w zakresie Legionella sp. zgodnie z rozporządzeniem MZ.

Wyniki nadzoru urzędowego i kontroli wewnętrznych nad jakością ciepłej wody użytkowej ujęto w pkt. 4 niniejszego opracowania.

Cmentarze, zakłady pogrzebowe, ekshumacje

W roku 2025 ewidencjonowano 28 cmentarzy komunalnych i parafialnych, z których 9 wytypowano do kontroli i skontrolowano, nie stwierdzając nieprawidłowości.

Realizując kompetencje wynikające z ustawy o cmentarzach i chowaniu zmarłych na wniosek Starosty Chrzanowskiego wydano 16 opinii - postanowień dotyczących uzgodnienia warunków sanitarnych sprowadzenia na teren RP zwłok lub szczątków ludzkich z zagranicy. Ponadto w roku 2025 wydano ogółem 30 decyzji w zakresie zgód na przeprowadzenie ekshumacji zwłok lub szczątków ludzkich.

W ewidencji zakładów pogrzebowych wykonujących działalność w zakresie sprzedaży akcesoriów pogrzebowych, organizacji pogrzebów i czasowego przechowywania zwłok w urządzeniach chłodniczych ujęto 13 obiektów, w których zaplanowano 4 kontrole kompleksowe, z których wykonano 3 (1 obiekt zawieszony). W wyniku tych kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości.

Obiekty lecznictwa zamkniętego, zakładu opiekuńczo – lecznicze.

Kontrole sanitarne w obiektach szpitalnych (4 placówki) realizuje w pełnym zakresie Sekcja Nadzoru Epidemiologii, w tym w zakresie gospodarowania odpadami medycznymi.

Wyniki nadzoru urzędowego i kontroli wewnętrznych nad jakością ciepłej wody użytkowej ujęto w pkt. 4 niniejszego opracowania.

Targowiska

W roku 2025 ewidencjonowano 4 obiekty (1 obiekt miejski został zlikwidowany). Przeprowadzono kontrolę 1 obiektu, w którym nie stwierdzono nieprawidłowości.

Urządzenia wodociągowe - obiekty

W roku 2025 prowadzono stały nadzór nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi poprzez wykonywanie kontroli urzędowych oraz sprawowanie nadzoru nad wykonywaniem przez zarządców urządzeń wodociągowych obowiązków w zakresie prowadzenia kontroli wewnętrznych, zgodnie z zatwierdzonymi rocznymi harmonogramami badań.

W roku 2025 w tej grupie obiektów zaplanowano i wykonano 5 kontroli kompleksowych warunków sanitarno – technicznych obiektów i urządzeń wodociągów publicznych i 2 kontrole w stosunku do obiektów indywidualnego zaopatrzenia wody. W wyniku tych kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości.

W roku sprawozdawczym wydano na kolejny rok decyzję zatwierdzającą system jakości badań wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi w Laboratorium Badań Wody Wodociągów Chrzanowskich.

W ramach prowadzonych działań rozpatrzono 6 zgłoszeń dot. budowy/rozbudowy/przebudowy sieci dystrybucji wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi wraz z weryfikacją ewentualnych zmian w zakresach badań wody z uwagi na uwalnianie do wody substancje - nie wskazano na konieczność monitorowania dodatkowych parametrów.

Obiekty kulturalno-widowiskowe

W roku 2025 w tej grupie obiektów ujmowano 31 domów kultury i świetlic środowiskowych, z których do kontroli wytypowano 4 obiekty, a skontrolowano 3 (1 obiekt zlikwidowany). Nie stwierdzono nieprawidłowości.

Pozostałe obiekty użyteczności publicznej

Pozostałe obiekty objęte nadzorem stanowią:

- a) 14 stacji paliw z bazą obsługi podróżnych, w których zaplanowano i wykonano 4 kontrole planowane nie stwierdzając nieprawidłowości,
- b) 2 Miejskie Biblioteki Publiczne – brak kontroli
- c) 1 teren rekreacyjny - park miejski, w który przeprowadzono planowaną kontrolę, wydając zalecenie dotyczące uzupełnienia obudowy kosza na odpady komunalne oraz brakujących kostek bruku w ciągach spacerowych; zalecenie wykonano,
- d) obiekty rekreacyjno- kulturalne - 3 muzea, 1 ośrodek rekreacyjny do organizacji imprez zamkniętych – w ramach kontroli planowanej skontrolowano 1 obiekt muzealny z bazą rekreacyjną (skansen) bez stwierdzenia nieprawidłowości,
- d) 1 Zakład Karny w Trzebini – w obiekcie przeprowadzono 1 kontrolę sprawdzającą wykonanie nakazu decyzji wydanej w 2025 r.,
- e) 1 Komenda Powiatowa Policji w Chrzanowie – brak kontroli
- f) inne obiekty – placówki szkolno – wychowawcze, w których w ramach higieny komunalnej przeprowadzono wyłącznie oceny jakości ciepłej wody użytkowej – szczegółowy opis zawarty w pkt. 4.

Pozostałe informacje istotne z punktu widzenia sanitarnego:

1. Gospodarka odpadami komunalnymi, gospodarka ściekowa, dezynsekcja i deratyzacja

Na terenie Powiatu chrzanowskiego funkcjonowały bez zmian 3 odrębne systemy gospodarowania odpadami komunalnymi, tworzone przez gminy Alwernia, Babice oraz pozostałe gminy tj. Chrzanów, Trzebinia, Libiąż - w imieniu których systemem gospodarowania odpadami komunalnymi zarządzał Międzygminny Związek „Gospodarka Komunalna” z siedzibą w Chrzanowie. Odpady komunalne odbierane były z terenów gmin powiatu chrzanowskiego przez uprawnione firmy i przekazywane do instalacji komunalnych.

W ramach działań doraźnych przyjęto sygnał obywatelski dot. braku odbioru odpadów komunalnych z terenu nieruchomości przez firmę uprawnioną, pomimo zawartej umowy, ponadto rozpatrzono pisma obywateli dotyczące:

- obecność pasożytów (pluskiew) – 1 zgłoszenie,
- gromadzenia odpadów w mieszkaniach prywatnych – 2 sprawy i 2 kontrole interwencyjne,
- braku zbiornika na nieczystości płynne na posesji – 1 zgłoszenie,
- zalegania śmieci na działce sąsiada – 1 zdarzenie,
- obecności gryzoni na terenie nieruchomości – 2 sprawy.

W roku 2025 zaopiniowano 1 projekt regulaminu utrzymania czystości i porządku w gminach członkowskich Związku Międzygminnego „Gospodarka Komunalna” w sprawie utrzymania czystości i porządku w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi i nieczystościami ciekłymi na terenie gmin członkowskich Związku Międzygminnego „Gospodarka Komunalna” oraz w sprawie szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów w zamian za uiszczoną przez właściciela nieruchomości opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi – w zakresie częstotliwości odbierania odpadów komunalnych.

2. Sygnały obywatelskie

W roku 2025 w Sekcji Nadzoru Higieny Komunalnej rozpatrzono ogółem 29 interwencji (sygnałów obywatelskich) odnoszących się do stanu sanitarno- higienicznego w różnych zakresach.

W postępowaniu dotyczącym rozpatrywania sygnałów obywatelskich, wyjaśniającym i administracyjnym przeprowadzono ogółem 15 kontroli, 3 wizje lokalne (adnotacje służbowe).

PSSE w Chrzanowie w ramach prowadzonego nadzoru nad m.in. gabinetami kosmetycznymi i studiami tatuażu, w trakcie których dochodzi do naruszenia ciągłości tkanek ludzkich, egzekwuje wymóg wdrożenia i stosowania procedur, o których mowa w art. 16 ustawy z dn. 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi. Według stanu na dzień 31.12.2025 r., wszystkie zidentyfikowane podmioty w powiecie chrzanowskim, wykonujące usługi z naruszeniem ciągłości tkanek, posiadają zaopiniowane przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Chrzanowie plany higieny. Nadzór ten ma na celu zminimalizowanie ryzyka zakażeń (m.in. HCV, HBV, HIV) w obszarze usług beauty.

NADZÓR HIGIENY PRACY

Państwowa Inspekcja Sanitarna sprawuje również nadzór nad warunkami higieny pracy w zakładach pracy. Głównym zadaniem działalności w zakresie higieny pracy jest ochrona zdrowia pracujących przed niekorzystnym wpływem szkodliwych i uciążliwych czynników występujących w środowisku pracy oraz zapobieganie powstawaniu chorób zawodowych.

W 2025 roku w ewidencji pionu Higieny Pracy znajdowało się **458** zakładów pracy (w roku 2024 - 430), zatrudniających **15 818** pracowników (w roku 2024 – 15 759), z czego 86,68 % zakładów zatrudnia do 50 pracowników.

Narażenie na czynniki szkodliwe

W 2025 roku notowano przekroczenia najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w **19 zakładach** (w roku 2024 – w 18 zakładach), co stanowi **4,15 %** zakładów znajdujących się w ewidencji PSSE w Chrzanowie.

7,43 % ogółu pracowników zatrudnionych w zakładach pracy na terenie powiatu narażonych jest na działanie czynników szkodliwych dla zdrowia o stężeniach i natężeniach przekraczających normatywy higieniczne.

W warunkach przekroczeń zatrudnionych jest łącznie **1175 pracowników** (w roku 2024 – 1331 pracowników), z czego 64 % (752 osoby) stanowią pracownicy przemysłu górniczego.

Zakłady o największej liczbie osób zatrudnionych w warunkach przekroczeń najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia to:

- w narażeniu na pył i hałas:

Południowy Koncern Węglowy S.A. Zakład Górniczy Janina w Libiążu – 605 pracowników;

Górnictwo Przedsiębiorstwo Robót Specjalistycznych Hydrokop Sp. z o.o. w Chrzanowie – 145 pracowników;

- w narażeniu na hałas:

Hydrokop sp. z o. o. – 89 pracowników

Contec Kromiss sp. z o. o. – 36 pracowników

Pavimental Polska sp. z o. o. – 32 pracowników

- w narażeniu na wibracje:

Biosystem S.A. – 38 pracowników

W związku ze stwierdzonymi przekroczeniami wydano **4** decyzje administracyjne zobowiązujące pracodawcę do obniżenia stężeń czynników szkodliwych poniżej NDS.

Przekroczenia w zakładach pracy w latach 2021 – 2025

Rok	Liczba zakładów z przekroczeniami NDS i NDN	Liczba pracowników pracujących w przekroczeniach				
		ogółem	hałas	pył	czynniki chemiczne	wibracja
2021	31	1343	924	733	2	22
2022	33	1352	912	674	58	26

2023	36	1314	849	806	10	22
2024	37	1331	870	811	89	35
2025	34	1175	882	0	879	72

Powyższa tabela pokazuje, że liczba podmiotów, w których stwierdza się corocznie przekroczenia NDSiN oscyluje wokół 34 zakładów. Należy zaznaczyć, że dominującą gałęzią przemysłu pod względem zatrudnienia pracowników w przekroczeniach są zakłady górnicze oraz przemysł maszynowy. Średnia liczba zatrudnionych w ww. warunkach w okresie pięcioletnim oscyluje wokół 1300 osób, przy czym w roku 2025 r. stwierdzono najniższą liczbę pracowników zatrudnionych w przekroczeniach w analizowanym okresie, warunki pracy poprawiły się dla 12 % zatrudnionych.

Z kontroli przeprowadzonych w zakresie warunków pracy i narażenia na czynniki szkodliwe dla zdrowia wynika, że:

- 1) w **27** zakładach (11,89 % zakładów skontrolowanych) pracodawcy nie przeprowadzili pomiarów czynników szkodliwych na stanowiskach pracy, co uniemożliwia prowadzenie właściwej opieki profilaktycznej nad pracownikami i może prowadzić do powstawania chorób zawodowych;
- 2) w **21** zakładach (9,25 % zakładów skontrolowanych) stwierdzono brak lub nieprawidłową ocenę ryzyka zawodowego, niedoszacowanie ryzyka pracy na danym stanowisku może skutkować wykonywaniem pracy w narażeniu na czynniki szkodliwe, które będą skutkowały w czasie powstawaniem chorób, w tym także chorób zawodowych;
- 3) w **6** zakładach (2,64 % zakładów skontrolowanych) nie prowadzono rejestru czynników szkodliwych dla zdrowia oraz kart badań i pomiarów, niezbędnych dla dokumentowania warunków pracy na potrzeby postępowań w sprawach chorób zawodowych w przyszłości.

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, w wydanych decyzjach sformułowano 70 nakazów, dot. m.in. przeprowadzenia pomiarów środowiskowych, obniżenia stężeń czynników szkodliwych, założenia rejestrów czynników szkodliwych oraz kart badań i pomiarów.

Nadzór nad warunkami higieny pracy i sanitarno - higienicznymi

Przeprowadzone kontrole wykazały naruszenie wymogów w zakresie warunków higieny pracy oraz sanitarno – higienicznych:

- w **22** zakładach (9,69 % zakładów skontrolowanych) stwierdzono uchybienia w zakresie czynników rakotwórczych, mutagennych lub reprotoksycznych, które dotyczyły niezałożenia rejestrów prac oraz rejestru pracowników narażonych na czynnik rakotwórczy, nieoznakowaniem miejsc pracy w których występuje narażenie pracowników, brakiem szkoleń

załogi w powyższym zakresie oraz nieprzekazania do Małopolskiego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego informacji w zakresie czynników rakotwórczych i mutagennych;

- w **24** zakładach (10,57 % zakładów skontrolowanych) stwierdzono niewłaściwy stan pomieszczeń pracy oraz zaplecza sanitarno – higienicznego (pomieszczenia niewłaściwie wyposażone, urządzone niezgodnie z wymogami);

- w **15** zakładach (22,47 % zakładów skontrolowanych) stwierdzono uchybienia przy stosowaniu niebezpiecznych substancji i mieszanin chemicznych, co mogło prowadzić do nieszczęśliwych następstw - nie uwzględniono w instrukcjach stanowiskowych bhp informacji zawartych w kartach charakterystyki, niezbędnych do bezpiecznego obchodzenia się

z chemikaliami, nie sprowadzono i nie udostępniono pracownikom kart charakterystyki dla stosowanych środków chemicznych oraz nie oznakowano pojemników w których były przechowywane mieszaniny niebezpieczne,

- w **4** zakładach (1,76 % zakładów skontrolowanych) stwierdzono uchybienia w zakresie szkodliwych czynników biologicznych, które dotyczyły nieuwzględnienia w ocenie ryzyka zawodowego klasyfikacji i wykazu szkodliwych czynników biologicznych, niezłożenia rejestru prac oraz rejestru pracowników narażonych na działanie szkodliwego czynnika biologicznego zaliczanego do 3 grupy zagrożenia.

W związku z wymienionymi wyżej uchybieniami wydano decyzje administracyjne zawierające łącznie **140 nakazów**.

Nadzór nad warunkami wprowadzania do obrotu substancji i mieszanin chemicznych oraz produktów biobójczych

Państwowa Inspekcja Sanitarna sprawuje wiodącą rolę w nadzorze nad wprowadzaniem do obrotu chemikaliów. Kontrolą objęte są karty charakterystyki oraz oznakowanie i opakowanie substancji oraz mieszanin chemicznych. Dostawcy chemikaliów zobowiązani są do informowania nabywcy o zagrożeniach dla użytkownika i środowiska, wynikających ze stosowania chemikaliów oraz do podania sposobów bezpiecznego ich użytkowania.

W przypadku nadzoru nad wprowadzaniem do obrotu produktów biobójczych, kontroli podlega ich oznakowanie i skład - czy nie zawierają zabronionych substancji czynnych objętych decyzjami Komisji o nie włączeniu ich do zał. I, IA, IB do dyrektywy 98/8/WE Parlamentu Europejskiego i Rady dotyczącej wprowadzania do obrotu produktów biobójczych, a także czy posiadają aktualne decyzje Ministra Zdrowia pozwalające na obrót i są umieszczone w aktualnym Rejestrze Produktów Biobójczych prowadzonym przez Prezesa Urzędu Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych.

Na terenie działalności PPIS w Chrzanowie działają:

- **32** podmioty wprowadzające do obrotu substancje i mieszaniny chemiczne,
- **37** podmiotów wprowadzających do obrotu produkty biobójcze.

W 2025 roku przeprowadzono:

- **23** kontrole w **19** podmiotach wprowadzających do obrotu chemikalia, z czego 20 kontroli wykazało nieprawidłowości;
- **37** kontroli w **26** podmiotach wprowadzających do obrotu produkty biobójcze, w czasie których stwierdzono, że w **9** przypadkach (24,4 % zakładów skontrolowanych) stwierdzono udostępnianie na rynku produktów biobójczych przeznaczonych dla użytkowników profesjonalnych ogółowi społeczeństwa lub nie posiadających ważnego pozwolenia na obrót produktem biobójczym.

W ramach prowadzonego nadzoru nad wprowadzającymi do obrotu substancje i mieszaniny chemiczne przeprowadzono 21 kontroli, w ramach których wydano jedną decyzję administracyjną zakazującą sprzedaży zimowego płynu do spryskiwaczy zawierającego w swoim składzie metanol <30% konsumentom oraz 3 decyzje nakazujące usunięcie nieprawidłowości wynikających z niezgodności produktów z rozporządzeniem (WE) NR 1272/2008 z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie klasyfikacji, oznakowania i pakowania substancji i mieszanin (CLP) oraz ustawa o substancjach chemicznych i ich mieszaninach w zakresie oznakowania, kart charakterystyki oraz reklamy.

Wydano 9 decyzji administracyjnych, w których nakazano stronom zaprzestania udostępniania ogółowi społeczeństwa 9 produktów biobójczych przeznaczonych wyłącznie dla użytkowników profesjonalnych, co ograniczyło narażenie społeczeństwa na niebezpieczeństwo związane z stosowaniem produktów dla niego nieprzeznaczonych. W ramach decyzji nakazano również, zaprzestanie udostępniania na rynku dziesięciu produktów biobójczych, dla których nie uzyskano pozwolenia na obrót produktem biobójczym na terenie Polski lub to pozwolenie wygasło. W ramach prowadzonych działań kontroli poddano łącznie 292 produkty.

Nadzór w zakresie produkcji i wprowadzania do obrotu kosmetyków.

Do kompetencji Państwowej Inspekcji Sanitarnej należy nadzór nad podmiotami wytwarzającymi, konfekcjonującymi, udostępniającymi na rynku oraz importującymi produkty kosmetyczne. Na terenie powiatu działa **7** zakładów produkujących oraz konfekcjonujących kosmetyki oraz kilkunastu dystrybutorów oferujących w sprzedaży wyżej wymienione produkty.

W 2025 roku przeprowadzono **18** kontroli w **14** zakładach, które wykazały w **4** przypadkach nieprawidłowości w zakresie udostępniania na rynku produktów nieprawidłowo oznakowanych. W związku z wymienionymi wyżej uchybieniami wydano decyzje administracyjne zawierające łącznie **4 nakazy**. Ponadto, w ramach nadzoru nad produktami kosmetycznymi, pobrano 9 próbek produktów kosmetycznych do badań parametrów mikrobiologicznych i fizykochemicznych.

Nadzór w zakresie przeciwdziałania produkcji i wprowadzania do obrotu środków zastępczych

Państwowa Inspekcja Sanitarna od 2010 r. kontroluje przestrzeganie przepisów określających wymagania dotyczące zakazu wytwarzania i wprowadzania do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych, w rozumieniu ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii. Współpracuje w tym zakresie z Policją, Centralnym Biurem Śledczym, Służbą Celną, Państwową Inspekcją Farmaceutyczną.

W 2025 r. nie odnotowano przypadków wprowadzania do obrotu środków zastępczych na terenie powiatu chrzanowskiego. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Chrzanowie przeprowadził działania edukacyjno-informacyjne w powyższej tematyce na terenie podległych jednostek Powiatu Chrzanowskiego.

Choroby zawodowe

Występujące w środowisku pracy czynniki, takie jak: pyły przemysłowe; czynniki fizyczne (hałas, wibracja, promieniowanie jonizujące); czynniki związane ze sposobem wykonywania pracy (przeciążenie układu ruchu, nadmierny wysiłek głosowy),

czynniki chemiczne i biologiczne o działaniu toksycznym, drażniącym, uczulającym, rakotwórczym - mogą powodować choroby zawodowe.

W roku **2025** przeprowadzono ogółem **110 postępowań** w sprawach chorób zawodowych, wydano **64** decyzje. Stwierdzono **29** chorób zawodowych, nie stwierdzono choroby zawodowej w **33** przypadkach. Dokonano **100** ocen narażenia zawodowego na potrzeby własnego postępowania oraz na wniosek państwowych powiatowych inspektorów sanitarnych z terenu kraju.

Liczba chorób stwierdzonych i nie stwierdzonych w latach 2021 - 2025

rok	stwierdzone choroby zawodowe	niestwierdzone choroby zawodowe
2021	19	27
2022	56	36
2023	40	29
2024	24	21
2025	29	33

Średnia stwierdzonych chorób zawodowych w ostatnich pięciu latach wynosi 37/rok, natomiast przypadki niestwierdzenia choroby zawodowej wynoszą 29/rok.

Najczęściej występujące choroby zawodowe w latach 2019 – 2023

rok	Liczba chorób ogółem	Pylica płuc	Choroby układu ruchu	Choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa: COVID-19	Przewlekła choroba narządu głosu spowodowana nadmiernym wysiłkiem głosowym, trwającym co najmniej 15 lat
2021	19	12	5	2	0
2022	56	8	7	39	1
2023	40	11	2	26	1
2024	24	9	4	6	3
2025	29	18	2	7	0

Wykaz zakładów pracy, w których stwierdzono choroby zawodowe w 2025 r.

Lp.	Nazwa zakładu	Rodzaje stwierdzonych chorób zawodowych	Ilość stwierdzonych chorób zawodowych
-----	---------------	---	---------------------------------------

1	Szpital Powiatowy w Chrzanowie	Choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa: COVID 19	7
2	Południowy Koncern Węglowy S.A. – Zakład Górniczy „Janina” w Libiążu	Pylica płuc górników kopalń węgla	9
3	Kopalnia Węgla Kamiennego "Janina" w Libiążu	Pylica płuc górników kopalń węgla	3
4	Kopalnia Węgla Kamiennego "Siersza" w Trzebini (zlikwidowana)	Pylica płuc górników kopalń węgla	5
5	Przedsiębiorstwo Robót Górniczych „Chrzanów” Sp. z o.o. w Chrzanowie (zlikwidowane)	Pylica płuc górników kopalń węgla	1
6	Kopalnia Węgla Kamiennego "Siersza" w Trzebini (zlikwidowana)	Nowotwory złośliwe powstałe w następstwie działania czynników występujących w środowisku pracy, uznanych za rakotwórcze u ludzi: rak oskrzela	1
7	Alventa S.A. w Alwerni	obustronny trwały odbiorczy ubytek słuchu typu ślimakowego lub czuciowo-nerwowego spowodowany hałasem, wyrażony podwyższeniem progu słuchu o wielkości co najmniej 45 dB w uchu lepiej słyszającym, obliczony jako średnia arytmetyczna dla częstotliwości audiometrycznych 1,2 i 3 kHz,	1
8	Joanna Bednarczyk HADA ART w Chrzanowie	Przewlekła choroba obwodowego układu nerwowego wywołana sposobem wykonywania pracy: zespół cieśni w obrębie nadgarstka	1
9	Południowy Koncern Węglowy S.A. – Zakład Górniczy „Janina” w Libiążu	Przewlekła choroba obwodowego układu nerwowego wywołana sposobem wykonywania pracy: zespół rowka nerwu łokciowego	1
SUMA			29

ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY

Głównym zadaniem realizowanym w ramach zapobiegawczego nadzoru sanitarnego jest egzekwowanie przepisów sanitarno-zdrowotnych, począwszy od fazy projektowej miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz planów ogólnych gminy, warunków zabudowy i zagospodarowania terenu, wydawania opinii do dokumentacji projektowej, skończywszy na odbiorze, czyli dopuszczeniu obiektów do użytkowania, pod względem wymagań higieniczno- sanitarnych. Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny uczestniczy również w postępowaniach dotyczących konieczności przeprowadzania oceny oddziaływania na środowisko, a także opiniuje warunki realizacji przedsięwzięcia przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach– w sytuacjach, jeżeli takie postępowanie jest przeprowadzane. Wydaje też opinie dot. spełnienia wymagań higienicznych i zdrowotnych dla poszczególnych obiektów budowlanych, w tym dla podmiotów leczniczych lub placówek oświatowych i innych obiektów użyteczności publicznej. W roku 2025 Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny rozpatrzył ogółem 222 spraw, w tym wydano 57 opinii sanitarnych dotyczących uzgodnień projektów nowych inwestycji, dopuszczenia obiektów do użytkowania lub na potrzeby rejestracji. Co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięć na środowisko wypowiedziano się 46 opiniami, w tym dla 7 inwestycji nałożono obowiązek opracowania raportu.

W sprawie uzgodnienia planów ogólnych i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin wydano 11 opinii, w tym 7 dotyczyło miejscowego zagospodarowania przestrzennego. Przeprowadzono 51 kontroli dotyczących realizacji inwestycji. Na terenie powiatu chrzanowskiego w roku 2025 dokonano odbioru 21 obiektów. W trakcie odbiorów sanitarnych widać było dbałość o estetykę nowych lokali oraz o dotrzymywanie warunków sanitarno-higienicznych w pełnym zakresie co skutkowało wydaniem większej liczby opinii sanitarnych bez warunków. W minionym roku na terenie powiatu chrzanowskiego powstały: centrum przesiadkowe w Trzebini, zakład karny w Trzebini, budynki produkcyjne w Babicach i Balinie, budynek usługowo- mieszkalny w Chrzanowie, dom pogrzebowy w Trzebini, gabinety lekarskie w Chrzanowie i Alwerni. Powstały nowe obiekty handlowe w branży spożywczej, obiekty gastronomiczne, magazynowe oraz handlowo- usługowe.

NADZÓR SANITARNY NAD OBIEKTAMI ŻYWNOŚCIOWO-ŻYWIENIOWYMI

W 2025 roku na terenie powiatu chrzanowskiego w ewidencji Państwowej Inspekcji Sanitarnej Sekcji HŻŻ znajdowały się 1052 obiekty. Kontrolami objęto znaczącą część ewidencji, przeprowadzono łącznie 788 kontroli, w tym 380 planowanych oraz 308 nieplanowanych. Rozkład między kontrolami planowanymi (380) a nieplanowanymi (308) wskazuje na zachowanie balansu między realizacją założonego harmonogramu a elastycznym reagowaniem na bieżące sygnały, interwencje czy konieczność weryfikacji usunięcia uchybień. Znaczny udział kontroli nieplanowanych (blisko 39% ogółu działań) sugeruje dużą aktywność w obszarze zgłoszeń zewnętrznych lub konieczność prowadzenia wzmożonych działań sprawdzających w nadzorowanych obiektach. Liczba kontroli i rekontroli w stosunku do roku 2024 była na zbliżonym poziomie, w 2024 r przeprowadzono 776 kontroli. Utrzymanie stałego poziomu kontroli i rekontroli potwierdza, że proces weryfikacji zaleceń pokontrolnych jest realizowany w sposób ciągły, co sprzyja trwałej poprawie stanu sanitarno-higienicznego w nadzorowanych obiektach.

Zgodnie z klasyfikacją statystyczną obiekty podzielono na następujące grupy:

- zakłady produkcji żywności,
- obiekty obrotu środkami spożywczymi, w tym obrotu detalicznego i obrotu hurtowego,
- obiekty żywienia zbiorowego z rozdziałem na żywienie typu otwartego (restauracje, bary), obiekty określane jako mała gastronomia typu „fast - food” oraz obiekty o charakterze zamkniętym (żywienie w szpitalach, stołówki w szkołach, przedszkolach, itp.),
- miejsca obrotu materiałami i wyrobami do kontaktu z żywnością.

Kontrole nieplanowane były przeprowadzone w związku z:

- powiadomieniami w systemie RASFF,
- sprawdzeniem wykonania decyzji administracyjnych,
- sprawdzeniem wykonania zaleceń pokontrolnych w przypadku stwierdzonych nieprawidłowości lub nałożenia mandatów karnych,

- oceną środków transportu w celu wydania zezwolenia na przewóz środków spożywczych,
- wydaniem decyzji o zatwierdzeniu na prowadzenie działalności, poszerzeniu zakresu prowadzonej działalności, zmiany branży,
- interwencjami na wniosek mieszkańców,
- zgłaszanymi skargami oraz sygnałami obywatelskimi na nieprawidłowości

w obiektach prowadzących działalność branży spożywczej,

- poborem próbek środków spożywczych,
- wykonywaniem zadań powierzonych przez Głównego Inspektora Sanitarnego,
- przekazanymi informacjami od Powiatowych Inspektorów Sanitarnych o producentach znajdujących się na terenie powiatu chrzanowskiego lub o produktach wprowadzanych do obrotu przez firmy z terenu powiatu chrzanowskiego.

W roku 2025 decyzje zezwalające na rozpoczęcie prowadzenia działalności uzyskało 68 przedsiębiorców, co wskazuje na utrzymującą się dynamikę rozwoju sektora żywnościowo-żywnościowego na podległym terenie. Ponadto dwa obiekty uzyskały odmowę wpisu do rejestru, ze względu na niespełnienie wymagań. Proces zatwierdzania obiektów pełni kluczową rolę w zapewnieniu wysokiej jakości obiektów funkcjonujących na terenie powiatu chrzanowskiego.

Wysoki odsetek pozytywnie rozpatrzonych wniosków (ponad 97%) świadczy o skutecznych działaniach informacyjnych inspekcji, dzięki którym większość przedsiębiorców odpowiednio przygotowuje obiekty przed złożeniem wniosku o wpis do rejestru.

W roku sprawozdawczym zlikwidowano 107 obiektów żywnościowo-żywnościowych będących pod nadzorem PPIS w Chrzanowie. Były wśród nich zarówno obiekty obrotu: sklepy, kioski, magazyny hurtowe, apteki, jak i zakłady produkcyjne i wytwórnie żywności, zakłady żywienia zbiorowego typu otwartego, zakłady żywienia zbiorowego zamkniętego, lokale gastronomiczne, obiekty ruchome lub tymczasowe, środki transportu, a także miejsca obrotu materiałami do kontaktu z żywnością.

W 2025 r. przeprowadzono 159 kontroli interwencyjnych, liczba kontroli interwencyjnych uległa znacznemu zwiększeniu w porównaniu do 2024 r., w którym zrealizowano 98 kontroli interwencyjnych. Świadczy to o znacznie większej intensywności działań doraźnych i konieczności elastycznego reagowania na bieżące zagrożenia. Przeprowadzono 159 kontroli, które dotyczyły wniosków mieszkańców powiatu chrzanowskiego oraz innych instytucji krajowych skierowanych do PPIS w Chrzanowie z uwagi na niewłaściwą jakość zdrowotną środków spożywczych oraz nieprawidłowy stan sanitarno-higieniczny lub techniczny obiektów. Kontrole interwencyjne dotyczyły również wykonania zadań powierzonych przez Głównego Inspektora Sanitarnego oraz doraźnych kontroli w nadzorowanych obiektach, a także powiadomień zgłaszanych w systemie RASFF. Zwiększenie liczby kontroli interwencyjnych przy zachowaniu zbliżonego ogólnego poziomu kontroli rok do roku wskazuje na fakt, że Inspekcja położyła w tym roku większy nacisk na eliminowanie bezpośrednich sygnałów o nieprawidłowościach, kosztem rutynowych działań harmonogramowych.

Przeprowadzono 56 rekontroli, które miały na celu sprawdzenie wykonania zaleceń pokontrolnych i nakazów decyzji administracyjnych, usunięcie stwierdzonych uchybień, skuteczności nałożonych sankcji karnych. Kontrole sprawdzające wykazały, iż bieżący stan sanitarno-higieniczny oraz techniczny uległ poprawie.

W celu poprawy stanu sanitarno-higienicznego obiektów w 2025 roku wydano 40 decyzji merytorycznych, w tym 12 decyzji zakazu wprowadzania produktu do obrotu, a także 3 decyzje o unieruchomieniu działalności obiektu. Wydanie 40 decyzji merytorycznych, w tym aż 12 zakazów wprowadzania produktów do obrotu, świadczy o wysokiej skuteczności eliminowania z rynku żywności o niewłaściwej jakości zdrowotnej, co bezpośrednio przekłada się na bezpieczeństwo konsumentów.

PRODUCENCI PIERWOTNI I RHD

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Chrzanowie sprawuje nadzór nad:

- 7 producentami pierwotnymi - rolnikami, działającymi na terenie powiatu chrzanowskiego, którzy prowadzą gospodarstwa rolne i zajmują się uprawą warzyw (np. cebula, ogórki, pomidory, ziemniaki, buraki, groszek), owoców (np. jabłka, wiśnie, czereśnie, maliny, porzeczki, truskawki, poziomki), ziół (np. nawłóć, dziurawiec, ziele macierzanki, głóg) oraz zbóż – zgodnie z informacjami zawartymi na zaświadczeniach o wpisie do rejestru. Podmioty zostały wpisane do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów PIS;
- 1 przedsiębiorą zajmującym się Rolniczym Handlem Detalicznym, działającym na terenie powiatu chrzanowskiego, który zajmuje się hodowlą i uprawą mikroliści, ziół oraz sałatek warzywnych na bazie mikroliści.

Nadzór nad rolnikami i handlem detalicznym produktami roślinnymi umożliwia skuteczną weryfikację higieny produkcji na najwcześniejszym etapie jej powstawania.

OCENA JAKOŚCI ŻYWIENIA

W roku sprawozdawczym skontrolowano ogółem 83 obiekty żywienia zbiorowego zamkniętego, w których przeprowadzono 66 ocen żywienia (w jednej ze stołówek szkolnych przeprowadzono dwukrotną ocenę żywienia – jedną podczas kontroli planowanej oraz drugą podczas kontroli tematycznej w zakresie żywienia). Wśród obiektów, w których zrealizowano teoretyczną ocenę jakościową jadłospisu, należy wymienić: 20 stołówek szkolnych, 26 stołówek* w przedszkolach, 2 stołówki w bursach i internatach, 5 stołówek* w żłobkach i domach małego dziecka, 1 stołówkę w domach dziecka i młodzieży, 10 bloków żywienia w domach opieki społecznej, 1 stołówkę pracowniczą.

*stołówki w obiektach nie zawsze stanowią odrębne pomieszczenia - jadalnie, w niektórych placówkach dzieci spożywają posiłki na salach zabaw

W 20 stołówkach szkolnych przeprowadzono skrócone teoretyczne oceny jakościowe żywienia na podstawie opracowanych jadłospisów z dekady. Jadłospisy weryfikowano pod względem zgodności z przepisami Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie grupy środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełnić środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach (Dz.U.2016.1154 z dnia 2016.08.01), jak również pod kątem

aktualnych wytycznych w zakresie zdrowego odżywiania się. Oceniane jadłospisy w stołówkach szkolnych nie wykazywały nieprawidłowości dyskwalifikujących posiłki, realizacja i planowanie jadłospisów utrzymuje się na prawidłowym poziomie. Jadłospisy nie były kwestionowane. Analiza przedłożonych jadłospisów w kontrolowanych obiektach wykazała, jedynie sporadyczne uwagi w zakresie opracowanych diet, które ujęto w przypadku jadłospisów przedłożonych w 5 obiektach.

W 26 stołówkach przedszkolnych przeprowadzono skrócone teoretyczne oceny jakościowe żywienia na podstawie opracowanych jadłospisów z dekady. Jadłospisy weryfikowano pod względem zgodności z przepisami Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie grupy środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełnić środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach (Dz.U.2016.1154 z dnia 01.08.2016 r.), a także pod względem realizacji aktualnych zaleceń w zakresie zdrowego odżywiania się. Oceniane jadłospisy w stołówkach przedszkolnych nie wykazywały nieprawidłowości dyskwalifikujących posiłki, realizacja i planowanie jadłospisów utrzymuje się na prawidłowym poziomie. Ocena jadłospisów nie budziła zastrzeżeń, jadłospisy były dobrze zestawione, urozmaicone, zawierały środki spożywcze pochodzące z różnych grup produktów spożywczych. Za zagadnienia związane z żywnością i żywieniem odpowiedzialna jest osoba posiadająca kompetencje w tym zakresie. Jadłospisy dekadowe są ogólnodostępne – zamieszczone w widocznym miejscu. Alergeny i substancje powodujące reakcje nietolerancji są wyróżnione w jadłospisie w sposób czytelny.

W roku sprawozdawczym zgodnie z planem na 2025 r. skontrolowano dwie stołówki w internatach tj.: OHP w Trzebini i Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Chrzanowie.

Na terenie powiatu chrzanowskiego wyłącznie jeden obiekt – Żłobek Miejski w Chrzanowie przy ul. Mieszka I 4A, **posiada pełne zaplecze kuchenne** i prowadzi żywienie dla dzieci polegające na pełnej produkcji posiłków - od surowca do potrawy gotowej. Pozostałe żłobki zapewniają wyżywienie dla swych podopiecznych w formie cateringu zapewnianego przez firmy cateringowe będące pod nadzorem PPIS. W jadłospisach udostępnionych w obiektach dla rodziców, zamieszczano informacje o alergenach jakie mogą występować w posiłkach. W roku sprawozdawczym w żłobkach nie przeprowadzono innych kontroli za wyjątkiem kontroli planowanych.

W roku sprawozdawczym skontrolowano również 1 stołówkę w domach dziecka i młodzieży, funkcjonującą w zakresie pełnej produkcji posiłków, zlokalizowaną w Powiatowym Ośrodku Wsparcia Dziecka i Rodziny w Chrzanowie przy ul. Marii Skłodowskiej – Curie 10/2. W ośrodku prowadzona jest kuchnia, funkcjonująca w zakresie podawania na naczyniach wielokrotnego użycia posiłków całodziennych, przygotowywanych od surowca do gotowej potrawy.

Skontrolowano również 10 bloków żywienia w domach opieki społecznej. W kontrolowanych obiektach wykonano skróconą teoretyczną ocenę przedłożonych jadłospisów.

Na terenie powiatu chrzanowskiego, znajdują się trzy szpitale, w tym Szpital Powiatowy w Chrzanowie, w którym żywienie prowadzone jest przez spółkę Naprzód Catering Sp. z o. o., a posiłki produkowane są kuchni znajdującej się

na terenie szpitala. Jadłospisy komponowane są przez pracownika spółki Naprzód Catering Sp. z o. o. oraz kontrolowane przez lekarza Dietetyka Szpitala Powiatowego w Chrzanowie.

SKARGI, WNIOSKI, ZAŻALENIA NA STAN SANITARNY

W 2025 roku do PPIS w Chrzanowie wpłynęły ogółem trzydzieści dwa zażalenia, z których dwadzieścia osiem załatwiono we własnym zakresie: jedenaście rozpatrzono jako zasadne natomiast piętnaście rozpatrzono jako niezasadne, ponadto dwa było częściowo zasadne. Cztery wnioski przekazano zgodnie z właściwością i podległością terytorialną właściwym organom nadzorującym producentów lub podmioty odpowiedzialne. Ilość wpływających zażaleń względem 2024 roku utrzymuje się na tym samym poziomie - w roku sprawozdawczym wpłynął tylko jeden więcej wniosek. Wszystkie zgłoszenia, skargi i zażalenia rozpatrywano indywidualnie. We wszystkich przypadkach podejmowano działania w trybie pilnym. Osobom zgłaszającym wnioski udzielano odpowiedzi o wynikach przeprowadzonych kontroli lub w przypadku, gdy sprawę przekazywano innej instytucji, proszono jej przedstawicieli, by poinformowali osoby składające skargę o wyniku postępowania i kontroli. W przypadku obiektów, w których nie potwierdzono zgłaszanych zarzutów, najczęściej stwierdzano inne nieprawidłowości, za które nakładano grzywny w drodze mandatów karnych.

POBÓR PRÓBEK

W 2025 r. przeprowadzono łącznie 78 kontroli w związku z poborem prób, w tym 74 tematycznych oraz 4 kontrole interwencyjne w obiektach na terenie powiatu chrzanowskiego, podczas których pobrano łącznie 267 próbek. W roku sprawozdawczym pobrano do badań 265 próbek żywności oraz 2 próbki materiałów do kontaktu z żywnością. 12 próbek spośród 267 pobranych zostało zakwestionowanych, ponieważ wykazywały cechy niezgodne z wymaganiami:

- 5 próbek z podgrupy 0201: mięso drobiowe, badanych w kierunku czystości mikrobiologicznej, zostało zakwestionowanych z uwagi na stwierdzenie obecności bakterii Salmonella spp. w 25 g produktu w przypadku wszystkich 5 spośród 5 pobranych próbek;
- 2 próbki z podgrupy 0509: ziarno zbóż i przetwory zbożowo – mączne, badane w kierunku cech organoleptycznych, zostały zakwestionowane ze względu na stwierdzenie nieprzyjemnego, specyficznego, intensywnego zapachu;
- 5 próbek z grupy 26: suplementy diety, badanych w kierunku cech organoleptycznych, zostało zakwestionowanych z powodu stwierdzenia zabrudzeń na powierzchni kapsułek.

Odsetek próbek zakwestionowanych (ok. 4,5% ogółu) wskazuje na realne występowanie zagrożeń w łańcuchu żywnościowym na terenie powiatu, co w pełni uzasadnia kontynuowanie intensywnego monitoringu w kolejnych latach.

W 2025 roku, z uwagi na ognisko rodzinne (domowe) przeprowadzono 1 kontrolę interwencyjną w domu prywatnym. W trakcie czynności kontrolnych dokonano poboru 2 próbek wymazów środowiskowych w ramach urzędowej kontroli do badań w kierunku mikrobiologii (Salmonella) w Oddziale Laboratoryjnym WSSE w Krakowie. W przebadanych próbkach nie wykryto obecności Salmonelli, tym samym próbki nie zostały zakwestionowane i nie potwierdzono możliwości zatrucia pokarmowego. Przeprowadzenie kontroli interwencyjnej w warunkach domowych oraz pobranie

wymazów środowiskowych świadczy o gotowości Inspekcji do natychmiastowego działania w przypadku podejrzenia zagrożenia epidemiologicznego, niezależnie od rodzaju obiektu.

Nie otrzymano natomiast żadnych zgłoszeń dot. zatruc pokarmowych dot. posiłków przygotowanych w obiektach będących pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Chrzanowie.

Próbki pobierano w następujących grupach obiektów znajdujących się pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Chrzanowie:

- w OBIEKTACH OBROTU ŻYWNOŚCIĄ ogółem pobrano 232 próbki, z których wszystkie były próbkami żywności; pobór miał miejsce w następujących obiektach: 171 próbek w supermarketach, 30 próbek w sklepach, 16 próbek w hurtowniach spożywczych, 5 próbek w hurtowniach suplementów diety, 10 próbek w aptekach;
- w ZAKŁADACH PRODUKCYJNYCH ogółem pobrano 25 próbek żywności, w tym: 5 próbek w wytwórniach lodów, 1 próbkę w młynie zbożowym, 8 próbek w piekarniach, 5 próbek w ciastkarniach, 2 próbki w wytwórni substancji dodatkowych i rozpuszczalników ekstrakcyjnych, 2 próbki w innych wytwórniach żywności, 1 próbkę w wytwórni napojów alkoholowych, w tym wytwórni win oraz 1 próbkę w wytwórni wyrobów cukierniczych;
- w OBIEKTACH RUCHOMYCH/TYMCZASOWYCH ogółem pobrano 6 próbek żywności – wszystkie pobrano w 1 kontenerze gastronomicznym;
- w MIEJSCACH OBROTU MATERIAŁAMI I WYROBAMI PRZEZNACZONYMI DO KONTAKTU Z ŻYWNOŚCIĄ ogółem pobrano 2 próbki materiałów do kontaktu z żywnością;
- w DOMU PRYWATNYM pobrano 2 próbki wymazów środowiskowych – wymazów z powierzchni.

Wykonano badania w następujących kierunkach:

- mikrobiologicznym – 152 próbki żywności,
- fizyko-chemicznym – 92 próbki żywności,
- znakowania i analityki – 6 próbek żywności, w tym 4 próbki suplementów diety oraz 2 próbki żywności wzbogacanej,
- znakowania – 4 próbki żywności, należące do grupy środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego (środki spożywcze dla niemowląt i małych dzieci),
- organoleptyki – 13 próbek żywności.

KONTROLA GRANICZNA

W roku 2025 wydano 6 świadectw dotyczących spełnienia wymagań zdrowotnych dla środków spożywczych przekraczających granicę na podstawie przedłożonej dokumentacji. We wszystkich przypadkach przedstawiciele firm złożyli wnioski o dokonanie granicznej kontroli środka spożywczego. Przeprowadzono kontrolę dokumentacji, trzy kontrole graniczne, wydano świadectwa spełnienia wymagań zdrowotnych przez środki spożywcze przekraczające granicę oraz decyzje płatnicze.

W 2025 r. nie wydawano świadectw niespełnienia wymagań zdrowotnych.

WSPÓŁPRACA Z INNYMI INSTYTUCJAMI

W roku sprawozdawczym 2025 prowadzono współpracę z: Inspekcją Weterynaryjną na podstawie zawartego porozumienia, Inspekcją Farmaceutyczną, Państwowymi Powiatowymi i Wojewódzkimi Inspektorami Sanitarnymi w całej Polsce, Policją, Urzędem Skarbowym, organami Samorządu Terytorialnego i Samorządowymi Jednostkami Organizacyjnymi w tym Miejskie Centrum Kultury i Sztuki w Chrzanowie. Szeroki wachlarz partnerów (od Policji i Urzędu Skarbowego po Inspekcję Farmaceutyczną) świadczy o kompleksowym podejściu PPIS w Chrzanowie do bezpieczeństwa publicznego. Współpraca ta pozwala na skuteczne zwalczanie nieprawidłowości wykraczających poza same ramy sanitarne.

W ramach podpisanego z Inspekcją Weterynaryjną „Porozumienia ramowego z dnia 16 listopada 2018 r. zawartego pomiędzy Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym i Powiatowym Lekarzem Weterynarii o współdziałaniu i współpracy organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej i organów Inspekcji Weterynaryjnej” w 2025 r. pod wspólnym nadzorem znajdowało się 10 obiektów. W 2025 r. zaplanowano do wspólnej kontroli 8 obiektów. Wspólne kontrole były przeprowadzone w 4 obiektach. Mimo niepełnej realizacji planu, przeprowadzone kontrole pozwoliły na skuteczną weryfikację bezpieczeństwa żywności w kluczowych punktach styku kompetencji obu inspekcji, co jest istotne dla zachowania ciągłości łańcucha „od pola do stołu”.

SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA W SZKOŁACH I W PLACÓWKACH OŚWIATOWO-WYCHOWAWCZYCH

W pionie Higieny Dzieci i Młodzieży Państwowej Inspekcji Sanitarnej powiatu chrzanowskiego w roku 2025 przeprowadzono:

- 1) 136 kontroli sanitarnych, realizując kontrole planowane kompleksowe i doraźne, w tym:
  - 16 kontroli obiektów sezonowych (*kontrole turnusów wypoczynku dzieci i młodzieży zima/lato*) w stosunku do 27 zarejestrowanych turnusów, co stanowi 59% liczby zarejestrowanych turnusów w bazie MEN,
- 2) skontrolowano: 102 placówki stałe tj. 10 żłobków, 4 kluby dziecięce, 38 przedszkoli, 20 szkół podstawowych, 3 licea ogólnokształcące, 9 zespołów szkół, 1 placówkę kształcenia ustawicznego, 7 placówki z pobytem całodobowym 7 placówek wsparcia dziennego, 3 placówki wychowania pozaszkolnego.

Stan sanitarno-techniczny placówek oświatowo-wychowawczych

W 2025 roku 1 skontrolowana placówka oświatowa nie spełniała wymagań higieniczno-sanitarnych oraz technicznych. Większość nakazów wydanych z terminem realizacji przypadającym na rok 2025 r. zostało wykonanych. W 2 przypadkach strony zawnioskowały o zmianę terminu realizacji decyzji zarządzających na inny termin. Ponadto, w placówkach oświatowych prowadzone były prace remontowe, konserwatorsko-porządkowe mające na celu poprawę ich stan techniczny. Prace zwłaszcza przed rozpoczęciem nowego roku szkolnego, obejmowały sprzątnięcie wszystkich pomieszczeń szkół, konserwację urządzeń sanitarnych, naprawę sprzętu szkolnego (krzesła/stoliki), porządkowanie terenów zielonych, boisk sportowych, pracowni komputerowych i innych pracowni zawodowych.

Ocena warunków do utrzymania higieny osobistej dzieci i młodzieży

Oceniając warunki do utrzymania higieny osobistej dzieci i młodzieży w roku 2025 stwierdzono, iż spośród skontrolowanych obiektów wszystkie zapewniły właściwe warunki. Braków bieżącej ciepłej i zimnej wody nie odnotowano. Zapewniono środki do utrzymania higieny osobistej w wystarczającej ilości w każdej placówce.

Tabela

1. Ocena warunków do utrzymania higieny w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie powiatu chrzanowskiego 2023–2025

Placówki	2023			2024			2025		
	Skontrolowane	Brak bieżącej ciepłej wody przy każdej umywalce	Brak środków do utrzymania higieny	Skontrolowane	Brak bieżącej ciepłej wody przy każdej umywalce	Brak środków do utrzymania higieny	Skontrolowane	Brak bieżącej ciepłej wody przy każdej umywalce	Brak środków do utrzymania higieny
Przedszkola	41	0	0	41	0	0	40	0	0
Szkoły	36	0	0	43	0	0	51	0	0
Pozostałe	38	0	0	35	0	0	11	0	0
Razem	115	0	0	119	0	0	102	0	0

Ocena dostosowania mebli szkolnych i przedszkolnych do wymagań ergonomii

W ramach bieżącego nadzoru w placówkach oświatowo-wychowawczych kontrolowano stanowiska pracy ucznia pod kątem dostosowania mebli do wzrostu uczniów. W 2025 r. przeprowadzono ocenę dostosowania mebli do wzrostu uczniów w 11 placówkach. Oceną objęto 475 stanowisk w 19 oddziałach. We wszystkich skontrolowanych placówkach stoliki i krzesła w salach lekcyjnych były prawidłowo oznakowane, odpowiednio dostosowane do wzrostu korzystających z nich dzieci i młodzieży. Dodatkowo dyrektorzy szkół przedstawili do wglądu własne pomiary dostosowania mebli edukacyjnych do zasad ergonomii.

Tabela 2. Dostosowanie mebli do zasad ergonomii

PLACÓWKI/ODDZIAŁY/STANOWISKA	2023	2024	2025
Liczba ocenionych oddziałów/liczba placówek	21/2	22/5	19/11
Liczba oddziałów z nieprawidłowościami/liczba placówek	0/0	0/0	0/0

Możliwość pozostawienia podręczników przez uczniów w szkołach

Pracownik Pionu Higieny Dzieci i Młodzieży, podczas kontroli sanitarnych w szkołach, sprawdził, w jaki sposób szkoły realizują zapis §4a rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 25 sierpnia 2009 r. *zmieniającego rozporządzenie w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach* (Dz. U. 2020 poz. 1604). W skontrolowanych placówkach w latach 2023-2025 nie stwierdzono nieprawidłowości w tym zakresie. W placówkach zapewniono możliwość pozostawienia części podręczników w szafkach, półkach oraz wydzielonych regałach w klasach.

Higiena procesów nauczania (rozkłady zajęć)

Zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Edukacji i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w *sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach* (Dz. U. 2020, poz. 1604), §4 określa, iż plan zajęć dydaktyczno-wychowawczych powinien uwzględniać potrzebę równomiernego obciążenia zajęciami w poszczególnych dniach tygodnia. Zgodnie z wytycznymi oceniano, czy zajęcia rozpoczynają się o stałej porze, przy czym różnica pomiędzy dniami jest nie większa niż 1 godzina oraz czy różnica liczby godzin lekcyjnych pomiędzy kolejnymi dniami tygodnia jest nie większa od 1 godziny. W ramach bieżącego nadzoru nad placówkami oświatowymi oceniono realizację zaleceń rozporządzenia w 20 szkołach podstawowych – tj. 224 oddziałów, 9 zespołach szkół - tj. 126 oddziałów. W skontrolowanych oddziałach nie stwierdzono nieprawidłowości. W trakcie kontroli stwierdzono, że wszystkie szkoły umożliwiają spędzanie przerw na świeżym powietrzu podczas najdłuższych przerw międzylekcyjnych.

Tabela 3. Higiena procesu nauczania

ODDZIAŁY / PLACÓWKI	2023	2024	2025
Liczba ocenionych oddziałów/liczba szkół	106/36	527/42	350/29
Liczba oddziałów z nieprawidłowościami/ liczba szkół	0	0	0

Żywność dzieci i młodzieży w szkołach

W roku 2025 r. na skontrolowanych 17 szkół podstawowych oraz 9 zespołów szkół w zakresie żywienia, 19 szkół przygotowywało posiłki na miejscu, a 7 placówek dowoziło posiłki. Z formy pełnych obiadów skorzystało 16 szkół, natomiast 10 placówek korzystało z formy posiłków jednodaniowych. Z posiłków skorzystało 2502 dzieci i młodzieży. Ponadto w skontrolowanych placówkach zorganizowano śniadania dla 16 szkół oraz napoje (mleko lub herbatę) dla 922 uczniów. Podczas kontroli sanitarnej stwierdzono funkcjonowanie automatów z żywnością i napojami w 18 placówkach.

PROFILAKTYCZNA OPIEKA ZDROWOTNA NAD UCZNIAMI

Podczas kontroli przeprowadzonych w 32 placówkach stwierdzono, że 27 szkół posiada gabinet pomocy przedlekarskiej do własnej dyspozycji. Ponadto 2 placówki posiadają wspólny gabinet w tym samym budynku. W wyniku przeprowadzonych kontroli w roku 2025 skontrolowane gabinety nie budziły zastrzeżeń sanitarnych i higienicznych.

OCENA OBCIĄŻENIA UCZNIÓW CIĘŻAREM TORNISTRÓW SZKOLNYCH.

W 2025 r. dokonano oceny obciążenia uczniów ciężarem tornistrów szkolnych. Badanie przeprowadzono w 4 szkołach w 17 oddziałach. Przeprowadzono ważenie tornistrów wśród 299 uczniów. Po analizie wyników stwierdzono, że:

- waga tornistra szkolnego do 10% masy ciała ucznia stwierdzono w 181 przypadkach,
- waga tornistra szkolnego w zakresie 10-15% masy ciała ucznia stwierdzono w 95 przypadkach,
- waga tornistra szkolnego > 15% masy ciała ucznia stwierdzono w 23 przypadkach.

WARUNKI SANITARNE WYPOCZYNKU DZIECI I MŁODZIEŻY

W 2025 r. w bazie wypoczynku Ministerstwa Edukacji Narodowej zarejestrowano 27 turnusów wypoczynku zorganizowanego dla dzieci i młodzieży w miejscu zamieszkania (wypoczynek zimowy – 7, wypoczynek letni – 20). Pracownik Pionu Higieny Dzieci i Młodzieży pow. chrzanowskiego przeprowadził 16 kontroli sanitarnych. Skontrolowano 16 turnusów (wypoczynek zimowy – 7 kontroli, wypoczynek letni – 9 kontroli). Z wypoczynku zorganizowanego skorzystało 458 dzieci i młodzieży, w tym w czasie letniego wypoczynku 220, a z zimowego 238 dzieci i młodzieży.

Tabela 4. Wypoczynek dzieci i młodzieży na terenie woj. małopolskiego w latach 2023–2025

	Liczba turnusów w bazie MEN	Liczba kontroli pionu HDiM	Liczba uczestników
2023	23	12	372
2024	21	13	370
2025	27	16	458

ZDROWIE PUBLICZNE I PROMOCJA ZDROWIA

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Chrzanowie realizuje zadania z zakresu zdrowia publicznego i promocji zdrowia. Celem podejmowanych działań w tym obszarze, jest kształtowanie postaw prozdrowotnych oraz tworzenie warunków sprzyjających podejmowaniu rozwiązań służących zdrowiu. Podejmowane w roku 2025 inicjatywy obejmowały swoim zasięgiem powiat i adresowane były do dzieci w wieku przedszkolnym, młodzieży w szkołach podstawowych i ponadpodstawowych oraz osób dorosłych.

Programy promujące rolę aktywności fizycznej, zbilansowanej diety oraz zdrowego stylu życia: „Skąd się biorą produkty ekologiczne?” oraz „Trzymaj Formę!”.

„Skąd się biorą produkty ekologiczne”

Głównym celem realizowanego programu jest zwiększanie świadomości i wiedzy na temat rolnictwa ekologicznego

oraz budowanie właściwych nawyków żywieniowych od najmłodszych lat. Ponadto zwiększanie wiedzy i świadomości przedszkolaków o nawykach higieniczno-zdrowotnych. Program został zrealizowany wśród dzieci 5 i 6 letnich w 11 przedszkolach – (tj. 24% przedszkoli) oraz 9 oddziałach przedszkolnych- (tj. 75% oddz. przedszkolnych), w oparciu o przekazane materiały edukacyjne: publikację dla dzieci „Skąd się biorą produkty ekologiczne”, film animowany oraz scenariusze zajęć. W roku szkolnym 2024/2025 programem objęto 758 dzieci oraz 560 rodziców.

„Trzymaj Formę!”

Program, którego celem jest edukacja w zakresie trwałego kształtowania prozdrowotnych nawyków wśród młodzieży szkolnej i ich rodzin poprzez promocję zasad aktywnego stylu życia i zbilansowanej diety, w oparciu o odpowiedzialność indywidualną i wolny wybór jednostki. Adresatami są uczniowie klas V-VIII szkół podstawowych, którzy realizują program metodą projektu, wykorzystując otrzymane materiały edukacyjne. Dwanaście szkół podstawowych (tj. 28% szkół) zarejestrowało się na platformie do realizacji programu w roku szkolnym 2024/2025. Zorganizowano i przeprowadzono szkolenie dla koordynatorów programu. W programie uczestniczyło 1124 uczniów oraz 170 rodziców.

Profilaktyka stosowania substancji psychoaktywnych i promocja zdrowia psychicznego.

W ramach tego zadania realizowane są następujące programy edukacyjne: „ARS, czyli jak dbać o miłość?”, „Bieg po zdrowie”, „Czyste powietrze wokół nas”, „Nie pal przy mnie, proszę” oraz „Znajdź właściwe rozwiązanie”.

„ARS, czyli jak dbać o miłość?”

Program ograniczenia niekorzystnych następstw zdrowotnych, prokreacyjnych i społecznych związanych z używaniem i nadużywaniem substancji psychoaktywnych przez młodzież wchodzącą w dorosłe życie. Ma na celu dostarczenie uczestnikom wiedzy pomocnej w kształtowaniu zdrowego stylu życia oraz zwiększenie ich dystansu do używania substancji psychoaktywnych. Po zakończeniu programu 165 uczniów w 7 szkołach wypełniło ankiety ewaluacyjne, które zostały zbiorczo opracowane. Wynika z nich, że program został dobrze przez nich odebrany. Udział w programie wzięło 492 uczniów w ośmiu szkołach ponadpodstawowych – (tj. 62% szkół).

„Bieg po zdrowie”

438 uczniów klas czwartych szkół podstawowych oraz 338 rodziców wzięło udział w programie antytytoniowej edukacji zdrowotnej „Bieg po zdrowie”. Ma on na celu opóźnienie lub zapobiegnięcie inicjacji tytoniowej wśród dzieci i młodzieży, pokazanie atrakcyjności życia w środowisku wolnym od dymu tytoniowego, zwiększanie wiedzy i umiejętności uczniów na temat zdrowia w kontekście szkodliwości palenia papierosów. Przyjęto zgłoszenia od dziewiętnastu szkół (tj. 44% szkół) zainteresowanych realizacją programu w roku szkolnym 2024/2025. Koordynatorzy otrzymali materiały edukacyjne, na podstawie których przeprowadzili sześć lekcji z uczniami.

„Czyste powietrze wokół nas”

Wśród 954 dzieci oraz 542 rodziców został zrealizowany przedszkolny program edukacji antytytoniowej „Czyste powietrze wokół nas”, adresowany do dzieci 5-6 letnich w przedszkolach oraz oddziałach przedszkolnych szkół podstawowych. Jego celem jest zwiększenie wiedzy rodziców w zakresie ochrony dzieci przed narażeniem na działanie dymu tytoniowego oraz kształtowanie świadomych, asertywnych postaw wśród dzieci dotyczących ochrony własnego zdrowia, w przypadku bezpośredniego kontaktu z osobami palącymi. Realizacja programu polegała na przeprowadzeniu

pięciu zajęć warsztatowych w oparciu o scenariusze oraz karty pracy. Do udziału w programie zgłosiły się 23 placówki (17 przedszkoli-tj. 38% oraz 6 oddziałów przedszkolnych- tj. 50%).

„Nie pal przy mnie, proszę”

Program edukacji antytytoniowej dla uczniów klas I-III szkół podstawowych, mający na celu zmniejszenie narażenia dzieci na bierne palenie tytoniu oraz zwiększenie wiedzy w zakresie zdrowego trybu życia. Dwadzieścia trzy szkoły (tj. 53% szkół) zgłosiły chęć realizacji programu w roku szkolnym 2024/2025. Program został zrealizowany wśród 1287 uczniów w oparciu o scenariusze pięciu zajęć warsztatowych oraz przekazane nauczycielom pomoce dydaktyczne. Edukacją objęto również 495 rodziców.

„Znajdź właściwe rozwiązanie”

Program profilaktyki palenia tytoniu dla uczniów klas IV-VIII, którego głównym celem jest zapobieganie paleniu tytoniu wśród uczniów oraz kształtowanie postaw asertywnych. Przyjęto zgłoszenia od osiemnastu szkół (tj. 42% szkół) zainteresowanych realizacją programu. Przeprowadzono pięć zajęć warsztatowych z uczniami w oparciu o przygotowane scenariusze. Po ich zakończeniu 132 uczniów z 7 szkół wypełniło ankiety ewaluacyjne które zostały opracowane zbiorczo. Wskazały one na zwiększenie poziomu wiedzy uczniów. Program w roku szkolnym 2024/2025 zrealizowany został wśród 1077 uczniów klas IV-VIII oraz 132 rodziców.

Profilaktyka nowotworów

W ramach tego zadania realizowane są programy edukacyjne: „Znamię! Znam je?”, „Wybierz Życie - Pierwszy Krok”, „Program szczepień przeciwko HPV” oraz kampania „Ja już, a Ty?”.

„Znamię! Znam je?”

Do szkół podstawowych oraz ponadpodstawowych wystosowano ofertę z propozycją udziału w programie edukacyjnym mającym na celu podniesienie poziomu wiedzy na temat ryzyka powstawania czerniaków, nabycie umiejętności rozpoznawania czerniaka oraz budowanie prozdrowotnych postaw wśród młodzieży. Program został zrealizowany w oparciu o poradnik metodyczny i przekazane materiały edukacyjne w 29 szkołach (7 szkół ponadpodstawowych - tj. 54% oraz 22 szkoły podstawowe- tj. 51%), wśród 1744 uczniów.

„Wybierz Życie- Pierwszy Krok”

Program profilaktyki zakażeń HPV oraz raka szyjki macicy, skierowany do uczniów szkół ponadpodstawowych oraz starszych klas szkoły podstawowej. Ma na celu podniesienie poziomu wiedzy na temat zagrożeń związanych z zakażeniami wirusem HPV i profilaktyki raka szyjki macicy wśród młodzieży a także ich rodziców i opiekunów, kształtowanie świadomości zdrowotnej młodzieży w zakresie czynników zwiększających ryzyko raka szyjki macicy. Przyjęto zgłoszenia z 19 szkół – (tj. 34% szkół) zainteresowanych realizacją programu w roku szkolnym 2024/2025. Zorganizowano i przeprowadzono szkolenie dla koordynatorów programu. Do realizacji zajęć wykorzystano scenariusze oraz dodatkowe materiały: prezentację, zakładki dla uczniów oraz ulotki dla rodziców. Opracowano 139 ankiet

ewaluacyjnych wypełnionych przez uczniów w 7 szkołach, które wykazały wzrost wiedzy dotyczącej zakażeń wirusem brodawczaka ludzkiego HPV. Programem objęto 1237 uczniów.

Kampania „Ja już, a Ty?”

Udział w wojewódzkiej kampanii edukacyjnej dotyczącej profilaktyki raka piersi pt. „Ja już, a Ty?”. Przygotowano prezentację „Profilaktyka raka piersi” dla uczniów Zespołu Szkół Techniczno-Usługowych w Trzebini oraz poprowadzono wykład. Na fantomach zaprezentowano technikę samobadania piersi. Uczniowie mieli możliwość samodzielnego zbadania fantomu piersi, celem wykrycia w nim zmian nowotworowych. Podczas zorganizowanych stoisk edukacyjno-informacyjnych rozdawano ulotki dotyczące profilaktyki raka piersi oraz techniki samobadania piersi. Dostępny był również fantom do ćwiczenia samobadania piersi.

Program szczepień przeciwko wirusowi brodawczaka ludzkiego HPV

Kontynuacja działań edukacyjnych w ramach ogólnopolskiej kampanii edukacyjno- informacyjnej dotyczącej szkolnego programu szczepień p-wirusowi brodawczaka ludzkiego HPV, przeznaczonego dla dzieci w wieku 9-14 lat. Do szkół podstawowych wystosowano informację o zalecanym szczepieniu przeciwko wirusowi brodawczaka ludzkiego HPV. Przekazano również materiały edukacyjne dla rodziców, nauczycieli oraz uczniów w wersji elektronicznej oraz drukowanej. Do udziału w programie złożyło deklarację 27 szkół podstawowych. Szczepienia są sukcesywnie realizowane. Do chwili obecnej zaszczepiono 1461 dzieci.

Zapobieganie zakażeniom wirusami krwiopochodnymi

Realizacja programów edukacyjnych: „Podstępne WZW” oraz „Krajowy Program Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczenia AIDS”.

„Podstępne WZW”

Program edukacyjny dla uczniów szkół podstawowych oraz ponadpodstawowych, którego celem jest podniesienie poziomu wiedzy na temat ryzyka zakażeń HAV, HBV oraz HCV, uświadomienie zagrożeń wynikających z zakażenia wirusami zapalenia wątroby, zapoznanie z zasadami profilaktyki oraz pobudzenie do refleksji nad własnymi zachowaniami zdrowotnymi. Do udziału w programie w roku szkolnym 2024/2025 zgłosiło się 27 szkół (8 szkół ponadpodstawowych tj. 62% - oraz 19 szkół podstawowych- tj. 44%). Zorganizowano i przeprowadzono szkolenie dla koordynatorów programu. Program zrealizowany został wśród 1 528 uczniów w oparciu o scenariusze zajęć i przekazane im materiały edukacyjne. Opracowano 315 ankiet wiedzy wypełnionych przez uczniów w 9 szkołach. Analiza ankiet wypełnionych przed jego realizacją oraz po zakończeniu programu wskazała na wzrost wiedzy i świadomości uczniów w zakresie wirusowego zapalenia wątroby typu A, B i C.

„Krajowy Program Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczenia AIDS”

Program edukacyjny mający na celu ograniczenie rozprzestrzeniania się zakażeń HIV, zapewnienie odpowiedniego dostępu do informacji, edukacji i usług w zakresie profilaktyki HIV/AIDS oraz promocję testowania w kierunku HIV. Przygotowano prezentację i przeprowadzono prelekcję dla uczniów Zespołu Szkół Technicznych „FABLOK” w Chrzanowie, współpracowano przy realizacji konkursu wiedzy o HIV/AIDS. Podczas czterech organizowanych stoisk

informacyjno-edukacyjnych przekazywano materiały edukacyjne dotyczące tej tematyki. Prowadzono dystrybucję materiałów drukowanych do podmiotów leczniczych oraz placówek oświatowych.

W trakcie roku 2025 przeprowadzono 72 wizytacje dotyczące realizacji programów edukacyjnych, odbyły się 43 narady z koordynatorami programów oraz udzielono 82 porad metodycznych. Placówki nauczania i wychowania otrzymały certyfikaty potwierdzające ich udział w programach edukacyjnych koordynowanych przez Inspekcję Sanitarną. Zamieszczano i udostępniano posty w social mediach.

POZOSTAŁE INICJATYWY I DZIAŁANIA

Dzień Otwarty Państwowej Inspekcji Sanitarnej- W ramach obchodów Światowego Dnia Zdrowia w PSSE w Chrzanowie został zorganizowany Dzień Otwarty, aby zapoznać społeczeństwo z działalnością Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz zwrócić uwagę na jej ważną rolę dla zdrowia publicznego społeczeństwa. Uczestnicy mieli okazję wysłuchać wykładów dotyczących bezpiecznej żywności oraz szczepień ochronnych. Mieli również okazję zapoznać się z tematem nadzoru nad jakością wody sprawowanego przez Inspekcję Sanitarną oraz przygotowaniem i pobieraniem próbek wody.

Na stoisku edukacyjno-informacyjnym zapewniono odwiedzającym m.in.: pomiar tlenu węgla w powietrzu wydychanym, możliwość doświadczenia jak substancje psychoaktywne wpływają na zmysły i reakcję człowieka dzięki symulatorom stanów odurzenia przy użyciu „alko- i narkogogli”, ulotki edukacyjne dotyczące szczepień ochronnych, profilaktyki HIV/AIDS oraz profilaktyki uzależnień.

Jesień bez infekcji- W ramach ogólnopolskiej kampanii informacyjno-edukacyjnej „Jesień bez infekcji”, odbyło się spotkanie pracownika Zdrowia Publicznego i Promocji Zdrowia PSSE w Chrzanowie z seniorami w Dziennym Domu „Senior+” w Libiążu. Przedstawiono im opracowaną na tę okoliczność prezentację oraz omówiono znaczenie szczepień: p-RSV, p-grypie, p-COVID 19, p-pneumokokom oraz p-krztuścowi. Zostały przekazane pisma do dużych zakładów pracy, podmiotów leczniczych, jednostek samorządu terytorialnego oraz służb mundurowych z zaproszeniem do udziału w kampanii poprzez rozpowszechnienie informacji o możliwości zaszczepienia się przeciwko chorobom infekcyjnym i skorzystania z nich.

Kształtowanie prawidłowych nawyków higienicznych, w tym higiena rąk. Odbyło się 6 spotkań edukacyjnych z dziećmi przedszkolnymi które dotyczyły higieny, ze szczególnym uwzględnieniem mycia rąk. Dla rodziców dzieci pozostawiono ulotki dotyczące chorób przenoszonych drogą pokarmową.

W Publicznej Szkole Podstawowej w Płokach dla uczniów młodszych klas przygotowano prezentację dotyczącą higieny osobistej w tym mycia rąk i profilaktyki próchnicy. Na modelu szczęki miały możliwość wypróbowania prawidłowej techniki mycia zębów.

Bezpieczny wypoczynek letni- W ramach akcji „Bezpieczne wakacje z sanepidem” odbyło się pięć spotkań edukacyjnych z uczestnikami półkolonii zorganizowanych na terenie powiatu chrzanowskiego. Podczas spotkań omówiono tematy związane z bezpieczeństwem zdrowotnym w czasie wakacji: min. bezpieczne korzystanie z kąpiele

słonecznych

i wodnych, unikanie zatruc pokarmowych- bezpieczna żywność; idziemy do lasu: jak chronić się przed kleszczami; bezpieczne grzybobranie, higiena osobista na co dzień. Wśród starszych dzieci dodatkowo zwrócono uwagę na szkodliwość papierosów i e-papierosów.

Promocja zdrowego stylu życia, aktywności fizycznej i prawidłowego odżywiania. Przygotowano i przedstawiono prezentację połączoną z prelekcją dotyczącą wybranych elementów edukacji konsumenckiej, dla uczniów starszych klas Publicznej Szkoły Podstawowej w Płokach. Uczniowie uzyskali informacje jak należy czytać etykiety i na co zwracać uwagę podczas zakupów produktów spożywczych.

Profilaktyka nikotynizmu. Udział w akcji profilaktycznej zorganizowanej przez Ośrodek Szkolenia i Wychowania OHP w Trzebini z okazji Światowego Dnia bez Tytoniu pt. „Żyję zdrowo, na sportowo” - stoisko edukacyjne z ulotkami dotyczącymi profilaktyki uzależnień w tym od nikotyny, wykonywanie chętnym osobom pomiarów stężenia tlenku węgla w wydychanym powietrzu za pomocą smokerlyzera. Do szkół podstawowych przekazano materiały edukacyjne dotyczące używania e-papierosów przeznaczone dla rodziców, nauczycieli oraz uczniów. Do szkół ponadpodstawowych scenariusze warsztatów profilaktyczno-edukacyjnych „Nowe formy, stare pułapki. Życie bez nikotyny- wybór, który się opłaca” oraz broszury dla nauczycieli, rodziców oraz uczniów.

Promocja szczepień ochronnych. Dla słuchaczy Uniwersytetu III Wieku w Chrzanowie przygotowano i przedstawiono prezentację „Szczepienia- najlepsza ochrona przed chorobami zakaźnymi”. Do podmiotów leczniczych przekazano materiały dot. bezpłatnych szczepień p-krztuścowi kobiet w ciąży. Do Biur Podróży na terenie powiatu chrzanowskiego zwrócono się o pomoc w rozpowszechnieniu informacji dla osób planujących podróże zagraniczne, min. o możliwości wykonania szczepień zalecanych chroniących przed chorobami zakaźnymi które nie występują w Polsce, ale mogą stanowić poważne zagrożenie dla zdrowia, a nawet życia. Podróżny przed wyjazdem za granicę powinien uzyskać informacje na temat aktualnej sytuacji epidemiologicznej panującej w kraju, do którego chce wyjechać.

Stoiska edukacyjno- informacyjne. Zorganizowanie stoisk podczas organizowanych wydarzeń na terenie powiatu: Młodzieżowy Klub Pacjenta, Dzień Otwarty Inspekcji Sanitarnej, Chrzanowskie Senioralia, Powiatowy Dzień Seniora oraz spotkanie Klubu Pacjenta. Broszury i ulotki tematyczne dotyczące profilaktyki chorób zakaźnych i niezakaźnych. Wykonywanie pomiarów stężenia tlenku węgla w wydychanym powietrzu za pomocą smokerlyzera, możliwość wypróbowania działania alkogogli i narkogogli, fantom piersi do przeprowadzania samobadania.

Prowadzenie monitoringu przestrzegania zakazu palenia w nadzorowanych obiektach.

Dystrybucja materiałów edukacyjnych do realizacji interwencji programowych i nieprogramowych do placówek nauczania i wychowania oraz do podmiotów leczniczych.

Szkoły i przedszkola nadal chętnie włączają się w realizację programów edukacyjnych koordynowanych przez Inspekcję Sanitarną na terenie powiatu chrzanowskiego. Organizowane stoiska edukacyjno - informacyjne przyciągają dużą grupę osób uczestniczących w takich imprezach. Jest to podyktowane różnorodnością materiałów edukacyjnych oraz posiadanym sprzętem: alkogogle, narkogogle, smokerlyzer, lampa UV oraz fantom do badania piersi. Dodatkowo nawiązano kontakt z Biurami Podróży w zakresie promocji szczepień zalecanych dla osób podróżujących za granicę. Promując szczepienia ochronne, pracownik Zdrowia Publicznego i Promocji Zdrowia spotkał się z seniorami w Dziennym Domu „Senior+” w Libiążu oraz słuchaczami Uniwersytetu III Wieku w Chrzanowie prowadząc wykłady oraz przedstawiając prezentację dotyczącą tej tematyki.

LABORATORIUM-PUNKT PRZYJMOWANIA PRÓBEK

Działalność laboratoryjna wspiera działania mające na celu zapewnienie bezpieczeństwa sanitarno-epidemiologicznego na terenie woj. małopolskiego. Badania w zakresie mikrobiologii klinicznej wykonywane są przez zintegrowane laboratorium WSSE w Krakowie. Punkt Przyjmowania Próbek w PSSE w Chrzanowie przyjmuje próbki do badań w następującym zakresie:

- badania do celów sanitarno-epidemiologicznych na nosicielstwo pałeczek Salmonella i Shigella
- badania ze skierowaniem od lekarza w przypadku podejrzenia zachorowania na choroby zakaźne
- badania dla osób z nadzoru epidemiologicznego (osoby chore, ozdrowieńcy, osoby ze styczności z chorymi, nosiciele).

W 2025 roku przyjęto i przekazano próbki badań do zintegrowanego laboratorium WSSE w Krakowie w następujących zakresach:

1. Badania refundowane z budżetu państwa- badania bezpłatne

W ramach badań bezpłatnych Punkt Przyjmowania Próbek w PSSE w Chrzanowie przyjął ogółem 335 próbek, w tym:

- 1) badania uczniów i studentów- 99 próbek
- 2) badania osób z nadzoru epidemiologicznego (osoby chore, ozdrowieńcy, osoby ze styczności z osobą chorą, nosiciele) – 236 próbki

Ponadto przyjęto próbki zlecone przez Sekcję Nadzoru Epidemiologii w zakresie:

- 1) badania z programu Grypa Sentinel,
- 2) badania z programu eradykacji różyczki,
- 3) badanie ogólne kału-posiew.

2. Badania zlecone- odpłatne

W ramach badań odpłatnych Punkt Przyjmowania Próbek w PSSE w Chrzanowie przyjął 3063 próbek.